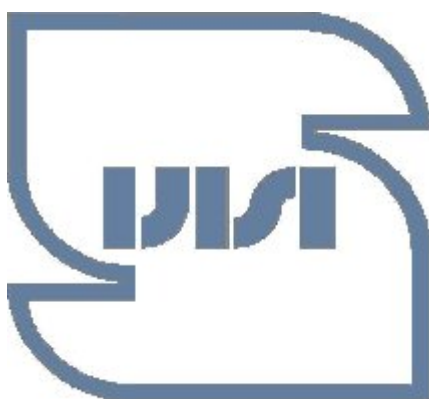

جمهوری اسلامی ایران

سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

گزارش عملکرد

سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

در برنامه چهارم توسعه

(از ابتدای 1384 تا پایان 1389)

خرداد ماه 1390

3	مقدمه
5	فصل 1: مروری بر دیدگاه ها و مبانی نظری و تجربی
6	1-1 کیفیت و استاندارد از دیدگاه اسلام
7	2-1 فلسفه و ضرورت استانداردسازی
7	3-1 نحوه شکل گیری سازمان بین المللی استاندارد (ISO)
10	فصل 2: وضعیت سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در عرصه ملی
11	1-2 تاریخچه تأسیس
11	2-2 ارکان و تشکیلات
12	3-2 مأموریت ها و مرجعیت های قانونی
14	فصل 3: عملکرد سازمان استاندارد در عرصه بین المللی و منطقه ای
15	1-3 تدوین استاندارد های ملی و بین المللی
29	2-3 عضویت در مجامع بین المللی و منطقه ای
30	3-3 همکاری های مشترک با موسسات استاندارد کشورهای جهان
30	4-3 مقایسه وضعیت استانداردسازی در ایران و برخی کشورهای جهان
33	فصل 4: جایگاه نظام استانداردسازی و کیفیت در برنامه ها و سیاست های کلان کشور
34	1-4 نقش استانداردسازی در تحقق سند چشم انداز بیست ساله
35	2-4 نقش استانداردسازی در بند ج ابلاغیه سیاستهای کلی اصل 44 قانون اساسی
36	3-4 نقش استانداردسازی در قانون برنامه چهارم توسعه
37	4-4 الزامات مرتبط با استاندارد در ابلاغیه سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه
38	فصل 5: عملکرد سازمان استاندارد در برنامه چهارم توسعه به تفکیک مواد قانونی
39	1-5 بند ب ماده 39 (ارزیابی انطباق)
44	2-5 ردیف 1 بند ه ماده 28 و ماده 85 (مرتبط با حمل و نقل)
45	3-5 ردیف 2 بند ب ماده 30 (مرتبط با مصالح ساختمانی)
48	4-5 ماده 20 (121 برنامه سوم) بند الف و بند د (الگوی مصرف انرژی)
52	5-5 بند الف ماده 22 (مرتبط با مصرف سوخت وسایل نقلیه)
53	6-5 بند د ماده 84 و ماده 94 (194 برنامه سوم) (مرتبط با صنایع غذایی و کشاورزی)
55	7-5 ماده 88 (مرتبط با مهندسی پزشکی)
56	8-5 بند ب ماده 61 (مرتبط با سموم دفع آفات نباتی و کودهای شیمیایی)
60	9-5 بند ب ماده 57 و ماده 56 (مرتبط با فنآوری اطلاعات و ارتباطات)
60	10-5 بند ج ماده 109 (مرتبط با رایانه و فرآوری داده ها)
61	11-5 ماده 58 و ماده 63 (مرتبط با زیست محیطی)

- 62 12-5 بند ج ماده 104 و بند م ماده 52 (مرتبط با استانداردهای خدماتی ، آموزشی و فرهنگی)
- 62 13-5 ردیف 1 بند الف ماده 13 (مرتبط با بانکداری و خدمات مالی)
- 62 14-5 ماده 123 (مرتبط با سامانه های حفاظتی و امنیتی سازمان ها (امنیت شبکه))

64 فصل 6: عملکرد شاخص های کلان توسعه استانداردسازی در سالهای 84 - 89

- 65 1-6 عملکرد اهم شاخص های کلان توسعه نظام استانداردسازی و کیفیت طی سالهای 84 - 89
- 67 2-6 عملکرد اهم شاخص های کلان سازمان طی سالهای 87-89

74 فصل 7: خواسته ها و پیشنهادات سازمان برای تقویت و توسعه نظام استاندارد

ملی

م ا ن ا م

مقدمه :

امروزه استانداردها پیام آور تولید خوب و با کیفیت ، تجارت سالم و مصرف مطمئن هستند . در بنگاههای اقتصادی ارتقاء سطح کیفیت و بهره وری ، کاهش هزینه ها و قیمت تمام شده و دسترسی آسان و سریع ، بدون رعایت استانداردها امکان پذیر نیست . استانداردسازی، نیل به کیفیت بالاتر با هزینه کمتر را با ایجاد اطمینان از وجود رقابت میان فروشندگان ، امکان پذیر و انتخاب آگاهانه تجهیزات و خدمات مورد خریداری را برای مصرف کنندگان آسان می سازد.

به بیان دیگر استانداردسازی عبارت است از تهیه ، تدوین و بکارگیری بهترین و مناسب ترین ملاک ها ، ویژگی ها ، ضابطه ها و روشها در تولیدات و ارائه خدمات و تمامی فعالیتهای صنعتی، بازرگانی، اقتصادی، فرهنگی ، اجتماعی و .. با هدف ارتقاء ضریب ایمنی ، سلامتی و بهداشت آحاد مردم و درنهایت ایجاد رفاه در جامعه .

استانداردسازی، زمانی در فرآیند توسعه یک کشور موثر و کارا عمل خواهد نمود که عزم ملی بدنبال آن باشد و در کلیه بخشهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به صورتی فراگیر جاری و اعمال شود. این مهم تحقق نخواهد یافت مگر اینکه سیاست گذاران ، برنامه ریزان و مدیران ارشد کشور به این باور برسند و برای آن سرمایه گذاری نمایند. همچنانکه امروزه در کشورهای توسعه یافته صنعتی، نقش استانداردها را در پیشرفت، تولید انبوه و گسترش بازارهای جهانی منحصر به فرد می دانند و برای آن اهمیت ویژه ای قائل هستند و استقرار نظام استاندارد را یک رویکرد به حاکمیت و پذیرش نظم و قانونمندی در کلیه امور و شؤون جامعه پذیرفته اند.

در صورت حاکمیت فرهنگ و نظام استاندارد در یک کشور و فراگیر شدن آن ، همه ضوابط غیرمدون و مغشوش را در خود حل نموده ، چارچوب و معیارهای جدیدی خلق می شود و از آنجا که قوانین و معیارها محصول عقل و علم و تجربه می باشد، منطق عقل گرائی، علم گرایی و تجربه گرائی جایگاه اصلی و واقعی خویش را در توسعه کشور پیدا می کند.

سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران بموجب قانون ، تنها مرجع رسمی تعیین ، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) در کشور می باشد و در تدوین استانداردهای ملی ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور ، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی استفاده می نماید و با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون بمنظور حمایت از مصرف کنندگان ، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی ، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی ، اجرای بعضی از استانداردها را با تصویب شورای عالی استاندارد اجباری می نماید .

این سازمان از آغاز تأسیس تاکنون ، نسبت به حقوق مصرف کنندگان ، تولیدکنندگان و عرضه کنندگان و ارتقاء سطح کیفیت محصولات و خدمات و تسهیل تجارت ، نقشی مثبت و مؤثر ایفا نموده و با اعتقاد به اثربخشی تحقیقات کاربردی در زمینه استانداردسازی ، می تواند در روند افزایش بهره وری ، ایمنی ، سلامتی و بهداشت عمومی ، محیط زیست و بطور کلی در بهسازی شرایط زندگی قابلیت های خود را به اثبات برساند .

در این راستا گزارش عملکرد سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در برنامه پنج ساله چهارم توسعه کشور (شش ساله) در بردارنده گزارشی از تاریخچه و مأموریت های قانونی این سازمان ، وضعیت موجود استانداردسازی در کشور و جایگاه سازمان در عرصه ملی ، منطقه ای و بین المللی ، چشم انداز آینده در افق 1404 ، و درنهایت عملکرد شاخص های کلان توسعه نظام استانداردسازی و کیفیت در ارتباط با مواد قانونی برنامه چهارم توسعه طی سالهای 84 تا پایان 89 ، تدوین و ارائه شده است .

بدیهی است تحلیل و ارزیابی عملکرد موجود باید پایه ای برای اصلاح مسیر و رفع موانع برای برداشتن گامهای بلند و مؤثر در چارچوب سیاستهای کلی تعیین شده در برنامه پنج ساله پنجم توسعه کشور با عنوان "تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی" و در راستای تحقق سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران باشد .

دفتر برنامه ریزی و فناوری اطلاعات

فصل 1

مروری بر دیدگاه ها و مبانی نظری و تجربی

گزارش عملکرد سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در برنامه چهارم توسعه
(از ابتدای 1384 تا پایان 1389)

دفتر برنامه ریزی و فناوری اطلاعات – خرداد ماه 1390

1-1 کیفیت و استاندارد از دیدگاه اسلام

آفریننده جهان برای برقراری نظام خلقت در این عالم هستی برای هر چیزی حدی، مقداری و معیار و اندازه ای را مقرر کرده است و برای برقراری روابط و مشی انسان ها با هم و حتی رابطه انسان ها با خالق خویش و تأمین سلامتی و نیک بختی آنها، تبعیت و اطاعت از حدود و نظامات الهی، کتاب آسمانی (قرآن) را که مشحون از قواعد و قوانین زندگی است، فرستاده که در آن اشارات زیادی به قدر، اندازه، حدود نظم و قواعد زندگی خوب شده است.

استاندارد پدیده ای تازه و امری بدیع و نوظهور و ساخته ذهن بشری نیست، بلکه مفهوم وسیع آن در تمام عالم هستی وجود داشته و دارد و انسان تنها با درک و اقتباس از عالم طبیعت و پیروی از خالق خود درصدد پیاده کردن و استقرار آن در سایر وجود و شؤون زندگی خود از جمله در زمینه تولیدات، مصنوعات و خدمات برآمده و فصل نوینی را در عالم صنعت، تولید و تجارت گشوده که آن را استاندارد نام نهاده است. در فرهنگ دینی جامعه و در قانون اساسی چندین مورد به امور حاکمیتی و وظایف حکومتی از لحاظ تأمین ایمنی و سلامت مردم تأکید شده است. در صدر اسلام در حکومت اسلامی تشکیلاتی بنام امور حسبیه در رابطه با کنترل کیفیت مایحتاج و ارزاق مردم تعبیه شده بود که فردی بنام محتسب کل با چند نفر در آنجا فعالیت می کردند. نقل شده است که حضرت علی (ع) در زمان خود جهت نظارت بر امور حسبیه به بازار کوفه مراجعه می کردند و از نزدیک کیفیت گندم، روغن و سایر موارد از جمله وضعیت ترازوها و پیمانها (مکیال) را نظارت می فرمودند.

در قرآن کریم در آیات متعدد به قدر، میزان، مکیال، قسط و احسن عمل اشاره شده است. همچنین درباره کم فروشی و کالای بی کیفیت در آیه 85 سوره هود آمده است: "و یا قوم اوفوا المکیال و المیزان بالقسط و لاتبخسوا الناس اشیاءهم و لاتعتوا فی الارض مفسدین" ای قوم من پیمانها و ترازو را به انصاف و عدالت تمام و کمال انجام دهید و به مردم کم فروشی نکنید و در زمین فتنه و فساد نکنید. پس آیا شایسته است در بازارهای اسلامی کم فروشی و تولیدکننده مسلمان کالای غیراستاندارد تولید کند و یا ساختمانهایی ساخته شود که اصول ساخت و مهندسی رعایت نشود و جان مردم به خطر بیافتد. در جامعه موحد هر کاری باید در عالی ترین سطح انجام شود. باید حقوق مردم و مصرف کنندگان رعایت شود و رضایت مشتریان و در رأس آن رضایت خداوند متعال در نظر گرفته شود.

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که رفتار و گفتارش برای جهانیان الگو به شمار می رود در اهمیت کار درست و استاندارد می فرماید: "ان الله تعالی یحب اذا عمل احدکم عملاً أن یتقنه" همانا خدای تعالی دوست می دارد هرگاه یکی از شما عملی را انجام می دهد آن عمل را منظم و درست انجام دهد؛ و نیز این گفتار از حضرت امام صادق (ع) است که فرمود (ما من شی الا و له حد) چیزی در جهان نیست جز آنکه حد و اندازه ای بر آن مقرر است.

2-1 فلسفه و ضرورت استانداردسازی

تعاریف متعددی از استاندارد وجود دارد که هر چند در کلام متفاوت ولی معنی و مفهوم یکسانی را در بر می‌گیرد. یکی از این تعاریف می‌گوید: "استاندارد یعنی نظمی مبتنی بر نتایج ثابت علوم، فنون و تجارت بشری که به صورت قواعد، مقررات و نظام‌هایی به منظور ایجاد هماهنگی و وحدت رویه، افزایش میزان تفاهم، تسهیل ارتباطات، توسعه صنعت، صرفه جویی در اقتصاد ملی و حفظ سلامت و ایمنی عمومی به کار گرفته می‌شود." این تعریف به نسبت جامع، حاصل اندیشه‌های بنیانگذاران جهانی استاندارد، حداقل طی 60 سال گذشته و از سال 1946 میلادی تاکنون است.

اغلب چنین می‌پندارند که استاندارد فقط برای حفظ منافع مصرف‌کننده است. البته این نظر تا حدی صحیح است و استاندارد به نیازهای فردی و اقتصادی مصرف‌کنندگان توجه دارد، اما استحکام صنعت و فناوری را نیز در نظر دارد و می‌توان گفت که سود حاصل از رعایت استاندارد برای تولیدکنندگان بیش از مصرف‌کنندگان است، زیرا صرفه جویی‌های حاصل از کاهش انواع قطعات و مواد اولیه غیرضروری و ضایعات به قدری چشمگیر است که هر گونه سرمایه‌گذاری در زمینه استانداردسازی فرآورده‌ها و خدمات را برای صاحبان صنایع موجه می‌سازد، به طوری که آنان در اندک زمان می‌توانند نتایج محسوس آن را به صورت مبالغ ذخیره شده مشاهده کنند. با اجرای قوانین و مقررات استاندارد هزینه‌های انبارداری و ساخت ابزار و ماشین‌آلات تنزل می‌یابد، فرایند تولید منظم می‌شود، آرایش عملکرد کارخانه‌ها به نحو متعادلی تنظیم می‌گردد، نگهداری اسناد، نقشه‌ها و طرح‌های مربوط به تولید محصولات طبق یک نظام دقیق بازیابی سریع، طبقه‌بندی و بایگانی می‌شود، همکاری میان واحدهای گوناگون هر سازمان یا کارخانه برای پیشبرد فرایند تولید میسر می‌شود، تفاهم کارکنان در مسائل فنی تحقق می‌پذیرد و سرانجام با تولید کالای با کیفیت و بسته‌بندی مطلوب، رضایت مصرف‌کنندگان نیز جلب می‌شود و به این ترتیب استاندارد شالوده استواری را برای پیشرفت و توسعه صنعت و اقتصاد فراهم می‌سازد.

در این عرصه استانداردهای جدیدی که به "مدیریت کیفیت" موسوم است فقط به نتیجه محصول نهایی بسنده نمی‌کند، بلکه یک خط تولید را از ابتدا تا انتها زیر نظر می‌گیرد. این مدیریت برنامه ریز و هدفمند زندگی و پویایی را به بخش‌های سازمانی هدیه می‌دهد.

3-1 نحوه شکل‌گیری سازمان بین‌المللی استاندارد¹ (ISO)

همزمان با نشست رؤسای موسسه‌های ملی استاندارد در 14 اکتبر 1946 میلادی برابر با 22 مهرماه 1325 شمسی در لندن، اندیشه تشکیل سازمان بین‌المللی استاندارد که از مدتها قبل وجود داشت، رسمیت یافت و مصوباتی تدوین و تصویب شد تا استاندارد را در سطح جهانی سروسامان بخشیده و نظارت بر اجرای این پدیده مورد نیاز، تقویت شده و گسترش یابد. در همان نشست اولیه، مقر سازمان جهانی استاندارد در ژنو تعیین و در مجمع عمومی سال 1969 میلادی برابر با سال 1347 شمسی، روز 14 اکتبر

¹ International Organization for Standardization

هر سال بنام روز جهانی استاندارد نامگذاری شد و این در حالی بود که ایران در سال 1339 به عضویت این سازمان درآمده بود.

لازم به ذکر است ایزو یک سازمان غیردولتی است که وظیفه آن ارتقاء و توسعه استانداردهای و فعالیتهای مربوطه در جهان با دیدگاهی است که هم به ایجاد تسهیلات در زمینه تبادل بین المللی کالاها و خدمات توجه داشته و هم توسعه همکاری در زمینه‌های فکری - علمی - فنی و اقتصادی را در نظر دارد. اهمیت توجه به مبانی و ارزش‌های استاندارد، در شرایط کنونی اقتصاد و بازرگانی جهان به اندازه‌ای است که استاندارد، رابطه تنگاتنگی با عضویت کشورها در سازمان تجارت جهانی¹ (*WTO*) داشته و کشوری می‌تواند آسانتر و سریع‌تر به عضویت در این سازمان دست یابد که استانداردهای ملی آن معتبر و مبانی آن نشأت گرفته از استانداردهای بین‌المللی باشد. به بیان دیگر رابطه داد و ستد جهانی در هزاره سوم میان کشورهای عضو *WTO* بدون استاندارد امکان پذیر نخواهد بود.

ایزو و کشورهای در حال توسعه:

استانداردهای ایزو به منزله منابع تکنولوژی می‌باشند. کشورهای در حال توسعه با منابع اندک می‌توانند از این منابع عظیم دانش فنی بهره‌گیرند. استانداردهای ایزو از دو جنبه، منابع مهمی برای این کشورها به حساب می‌آیند:

- فنون بدست آمده که با توافقات جهانی حاصل شده‌اند
- بالا بردن توان صادرات و رقابت در بازارهای جهانی

کلیه فعالیتهای ایزو برای کشورهای در حال توسعه در "برنامه عملکرد ایزو برای کشورهای در حال توسعه 2010-2005" گردآوری شده است. همچنین ایزو یک کمیته سیاستگذاری برای مشکلات کشورهای در حال توسعه² (*DEVCO*) با عضویت 117 موسسه استاندارد از کشورهای صنعتی و در حال توسعه دارد.

منشور اخلاقی سازمان بین‌المللی ISO

- عملکردی متعهدانه و سازمان یافته در مواجهه با چالشهای قرن
- تدوین عادلانه، مسؤولانه و کارآمد استانداردهای بین‌المللی جهان شمول
- ترویج اجرای استانداردهای بین‌المللی و فعالیتهای بهینه ارزیابی انطباق
- نظارت بر هماهنگی فعالیت‌ها و صیانت اعتبار نام و نشان ایزو
- توجه به گستره تدوین

برنامه راهبردی 5 ساله سازمان بین‌المللی ISO (2005-2010)

¹ World Trade Organization
² Committee on developing country matters

- تدوین مجموعه ای منسجم و هماهنگ از استانداردهای بین المللی مرتبط با جهان
- حصول اطمینان از مشارکت ذینفعان
- ارتقاء سطح آگاهی و ظرفیت کشورهای در حال توسعه
- استقبال از مشارکت در تدوین بهینه و کارآمد استانداردهای بین المللی
- ترویج بکارگیری داوطلبانه استاندارد های بین المللی به عنوان جایگزین یا پشتیبان مقررات و ضوابط فنی
- شناسایی سازمان ایزو به عنوان تهیه کننده رسمی استاندارد های بین المللی و راهنماهای مرتبط با ارزیابی انطباق
- تهیه روش های اجرایی و ابزارهای کارآمد برای تدوین گستره کامل و منسجمی از استانداردها و سایر مدارک مرتبط

فصل 2

سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در عرصه ملی

گزارش عملکرد سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در برنامه چهارم توسعه
(از ابتدای 1384 تا پایان 1389)

دفتر برنامه ریزی و فناوری اطلاعات – خرداد ماه 1390

1-2 تاریخچه تأسیس

هسته اولیه تشکیلات سازمان همزمان با تصویب قانون اوزان و مقیاس ها در سال 1304 مطرح شد که تا سال 1311 به نام اداره اوزان و مقادیر در وزارت فلاحت ، تجارت و فواید عامه قرار داشت.

در سالهای 1311 تا 1331 به نام اداره اوزان و مقیاس‌ها تحت پوشش اداره کل تجارت به فعالیت خود ادامه داد و در سال‌های 1331 تا 1339 به نام اداره اوزان و مقیاس‌ها در وزارت اقتصاد ملی مستقر بوده است.

در سال 1332 طی موافقتنامه‌ای که میان وزیر اقتصاد ملی و مدیر عامل سازمان برنامه و هیات مدیره عملیاتی اقتصادی آمریکا در ایران به امضاء رسید ، سازمان استاندارد در قالب یک اداره آزمایشگاهی در وزارت بازرگانی به منظور کنترل کیفیت کالاهای صادراتی آغاز به کار کرد.

در سال 1339 - قانون «اجازه تأسیس سازمان استاندارد ایران» در شش ماده به تصویب مجلسین وقت رسید که در چارچوب هدف‌ها و مسئولیت‌های تعیین شده آغاز به کار نمود و البته در همان سال به عضویت سازمان بین‌المللی *ISO* درآمد.

در سال 1343 - الحاق آزمایشگاه‌های صنعتی کرج (محل فعلی) به سازمان استاندارد ایران تصویب شد و نام آن به «سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران» تغییر یافت.

در سال 1344 - اساسنامه آن از تصویب کمیسیون مشترک دارایی و مجلسین گذشت و این در حالی بود که تا سال 1349 جایگاه سازمانی سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در وزارت اقتصاد قرار داشت .

در سال 1349 قانون مواد الحاقی به قانون تأسیس سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران شامل 17 ماده و 2 تبصره از تصویب مجلسین وقت گذشت.

در سال‌های 1353 تا 1371 جایگاه سازمانی سازمان استاندارد در وزارت صنایع و معادن تعریف گردید و از سال 1371 تاکنون با تصویب قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در مجلس شورای اسلامی ، سازمان دارای شخصیت حقوقی مستقل می باشد .

2-2 ارکان و تشکیلات

ارکان سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران عبارت است از:

1- شورای عالی استاندارد

2- رئیس سازمان

شورای عالی استاندارد مرکب از 11 نفر وزیر، دادستان کل کشور، رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، رئیس اتاق بازرگانی، 2 نفر کارشناس استاندارد به پیشنهاد رئیس سازمان و با ابلاغ رئیس جمهور می باشد. رئیس شورا رئیس جمهور و دبیر آن، رئیس سازمان می باشد.

تعیین خط مشی و سیاستگذاری کلی، تصویب ساختار تشکیلاتی سازمان، تصویب اجرای اجباری استاندارد های ملی، تصویب بودجه سالیانه سازمان، تعیین کارمزد خدماتی و ... از وظایف شورایی عالی استاندارد می باشد.

رئیس سازمان به پیشنهاد وزیر صنایع و معادن، تایید شورای عالی استاندارد و با حکم رئیس جمهور برای مدت 3 سال منصوب می گردد.

بر اساس تشکیلات سازمانی جدید، سازمان دارای سه معاونت: "توسعه مدیریت و امور پشتیبانی"، "برنامه ریزی و تدوین استاندارد"، "نظارت بر اجرای استاندارد و سیستمهای کیفیت" و "پژوهشگاه استاندارد" و دارای 19 مدیرکل ستادی، 30 مدیرکل استانی، 19 مدیریت شهرستانی و 23 نمایندگی شهرستان می باشد.

سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از بعد مالی و اداری مستقل بوده و بطور مستقیم از طریق سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور نسبت به مبادله موافقتنامه بودجه اقدام می نماید.

2-3 مأموریت ها و مرجعیت های قانونی

مأموریت های سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در قانون مصوب خرداد ماه 1376 بشرح ذیل آمده است:

- تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) به عنوان تنها مرجع رسمی این وظیفه در کشور
- ترویج استانداردهای ملی
- انجام تحقیقات به منظور تدوین استاندارد، بالابردن کیفیت کالاهای تولید داخلی، کمک به بهبود روشهای تولید و کارآیی صنایع
- مشارکت در تدوین استانداردهای بین المللی
- نظارت بر اجرای استانداردهای اجباری
- کنترل کیفیت کالاهای صادراتی مشمول استاندارد اجباری و جلوگیری از صدور کالاهای نامرغوب به منظور فراهم نمودن امکانات رقابت با کالاهای مشابه خارجی و حفظ بازارهای بین المللی
- کنترل کیفیت کالاهای وارداتی مشمول استاندارد اجباری به منظور حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان داخلی و جلوگیری از ورود کالاهای نامرغوب
- آزمایش و تطبیق نمونه کالا با استاندارد های مربوطه، اعلام مشخصات و اظهارنظر مقایسه ای و صدور گواهینامه های لازم
- تأیید صلاحیت شرکت ها و مؤسسات بازرسی کننده داخلی و خارجی (سورویانس)، آزمایشگاهها، مسئولین کنترل کیفی، کارشناسان استاندارد و گواهی دهندگان نظامهای سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی

- ترویج سیستم بین المللی یکاها (SI) بعنوان سیستم رسمی اوزان و مقیاس ها در کشور و کالیبره کردن وسایل سنجش
- انگ گذاری و تعیین عیار فلزات گرانبها
- آموزش مستمر مسئولین کنترل کیفیت واحدهای تولیدی

فصل 3

عملکرد سازمان استاندارد در عرصه بین المللی و منطقه ای

**گزارش عملکرد سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در برنامه چهارم توسعه
(از ابتدای 1384 تا پایان 1389)**

دفتر برنامه ریزی و فناوری اطلاعات – خرداد ماه 1390

3-1 عملکرد تدوین استانداردهای ملی و بین‌المللی

به منظور اجرای اثربخش یکی از اصلی‌ترین وظایف سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، دفتر امور تدوین استاندارد با ساختاری شامل سه معاونت برنامه‌ریزی، نظارت بر تدوین استانداردهای ملی، مشارکت در تدوین استانداردهای بین‌المللی، در راستای تدوین استانداردهای ملی و بین‌المللی و نظام‌مند کردن امور محوله در فعالیت‌های درون‌سازمانی، برون‌سازمانی و بین‌المللی، فعالیت خود را در قالب رئوس به شرح زیر انجام می‌دهد:

• مشارکت در تدوین استانداردهای بین‌المللی:

- شناسایی گروه‌های ذینفع و ذیربط
- تشکیل و فعال‌سازی کمیته‌های متناظر
- برگزاری جلسات مجامع، شورا و هیأت فنی
- برگزاری گردهمایی و سمینارهای آموزشی
- انجام وظایف دبیری و دبیرخانه‌ای بین‌المللی محوله از سوی سازمان‌های بین‌المللی
- پیگیری حضور و مشارکت در اجلاس‌های بین‌المللی

• تدوین استانداردهای ملی:

- فراخوان و نیازسنجی به منظور تعیین اولویت‌های تدوین و تجدیدنظر استانداردهای ملی
- انجام تکالیف محوله قانونی در راستای تأمین نیازهای استانداردهای ملی
- تسهیل فرآیند تدوین و مکانیزه کردن فرآیند
- جلب مشارکت صاحب‌نظران برون‌سازمانی و مجامع علمی تخصصی
- تهیه و بازنگری دستورالعمل‌های مربوط
- تهیه کتاب سال و فهرست استانداردهای ملی
- به‌کارگیری تمهیدات لازم به منظور دسترسی به سوابق، مدارک و متون موردنیاز
- برنامه‌ریزی و پیگیری تحقق اهداف سازمان و برنامه مصوب عملیاتی
- همکاری در انعقاد و پیگیری تفاهم‌نامه‌های برون‌سازمانی در زمینه تدوین استاندارد
- اتخاذ تمهیدات لازم در راستای جلب مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی به منظور تهیه پیش‌نویس استانداردهای ملی
- ارائه اطلاعات و ایجاد امکانات دسترسی آسان از طریق وب‌گاه سازمان

با عنایت به وظایف محوله و به منظور جلب مشارکت و شناسایی نیازهای کشور در زمینه تدوین و تجدیدنظر استانداردهای ملی به طور مستمر نسبت به فراخوان و نیازسنجی از طریق، نشر آگهی، استعلام از سازمان‌ها و مجامع علمی و تخصصی کشور اقدام می‌شود.

بدیهی است با توجه به حجم قابل توجه پیشنهادات، به کارگیری امکانات سخت افزاری و نرم افزاری در این راستا حائز اهمیت بوده و لذا اقداماتی به شرح زیر صورت پذیرفته است:

- ایجاد امکان جستجو و دریافت متون استاندارد از طریق وب گاه سازمان
- امکان ورود پیشنهادات به صورت الکترونیکی و پیگیری مراحل و نتایج مربوط
- برگزاری کمیته‌های برنامه ریزی و ملی با ترکیبی از صاحب‌نظران درون سازمانی، برون سازمانی، مراکز تحقیقاتی و آزمایشگاهی ذیربط، تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان برحسب مورد و ارائه اطلاعات و پیشنهادات دریافتی و پیش نویس‌های تدوین به اعضای مربوط به صورت الکترونیکی و جمع آراء الکترونیکی
- پیگیری و همکاری با ستاد تحول وزارت صنایع و معادن در راستای اصلاح الگوی مصرف تدوین و تجدیدنظر 20 استاندارد ملی که عمدتاً در حوزه وسایل برقی خانگی، بخاری‌های گازسوز دودکش دار و مخزن دار و خودروهای سواری بنزینی و موتورهای دیزلی خودروهای سنگین و نیمه سنگین بوده است و همکاری با وزارت خانه‌های نفت و نیرو در زمینه تدوین و تجدیدنظر استانداردهای معیارهای مصرف انرژی و فرآیندهای انرژی بر
- همکاری نزدیک با وزارت جهاد کشاورزی و سازمان نظام مهندسی کشاورزی در راستای افزایش بهره‌وری کشاورزی و تدوین استانداردهای لازم، از جمله استانداردهای GAP، کودها، آفت کش‌ها، محصولات ارگانیک، افزودنی‌های مجاز و ...
- همکاری با وزارت نیرو در راستای تدوین و تجدیدنظر استانداردهای مربوط به مصرف بهینه آب که از آن جمله به تدوین و تجدیدنظر استانداردهای انواع شیرآلات بهداشتی، ساختمانی، لوله‌ها و اتصالات آب رسانی و ... اقدام شده است و به برخی دیگر که در دستور کار دو سازمان قرار دارد می‌توان اشاره نمود.
- در راستای اجرایی شدن قانون مدیریت اجرایی پسماند طی جلسات متعدد با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست، مدیریت پسماند کلان شهرها- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و دیگر صاحب‌نظران، کفایت استانداردهای موجود بررسی و تدوین 8 مورد استاندارد غیرسوزها با محوریت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در دست تدوین می‌باشد.

- اقدامات لازم در راستای اجرای قانون ارتقاء کیفی خودرو محصولات صنعتی به منظور انتقال اطلاعات ثبت استانداردهای کارخانه‌ای و معرفی استانداردهای بین‌المللی طی جلسات با نمایندگان ذیربط و تدوین برخی استانداردهای لازم از جمله مجموعه قطعات خودرو و در دستور کار قرار گرفته است.
- پیگیری امور مربوط به ثبت استانداردهای کارخانه‌ای به منظور اجرای بهینه نظارت بر محصولات تولیدی و تحقق ضوابط خوداظهاری در کیفیت محصولات (تاکنون 235 استاندارد کارخانه‌ای به ثبت رسیده است).
- مشارکت فعال در تنظیم و انعقاد تفاهم‌نامه‌های سازمانی و جلب مشارکت مخاطبین در زمینه تدوین استانداردهای ملی و بین‌المللی که از آن جمله می‌توان به فعالیت و مشارکت چشمگیر برخی سازمانها و مجامع از جمله وزارت نیرو، شرکت مادر تخصصی آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک، مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، مرکز مدیریت ساماندهی جوش کشور، انجمن جوشکاری و آزمایشگاه‌های غیرمخرب ایران و همچنین مشارکت فعال سازمان نظام پرستاری ایران و مرکز ملی فرش ایران اشاره نمود.

آمار استانداردهای تصویب شده به تفکیک کمیته‌های ملی از سال 1386 تا 1389

ردیف	رشته تخصصی	سال 1386	سال 1387	سال 1388	سال 1389
1	برق و الکترونیک	277	114	196	188
2	ساختمان و مصالح و فرآورده‌های ساختمانی	101	103	145	113
3	خوراک و فرآورده‌های کشاورزی	329	213	145	221
4	پوشاک و فرآورده‌های نساجی الیاف	127	75	109	47
5	صنایع شیمیایی و پلیمر	367	212	161	257
6	چوب و فرآورده‌های چوبی، سلولزی و کاغذ	0	28	52	63
7	مواد معدنی	12	38	54	69
8	خودرو و نیرو محرکه	433	242	278	270
9	اندازه‌شناسی، اوزان و مقیاس‌ها	59	56	21	71
10	مهندسی پزشکی	115	121	65	88
11	میکروبیولوژی و بیولوژی	124	60	21	42
12	اسناد و تجهیزات اداری و آموزشی	33	13	10	21
13	چرم و پوست و پایپوش	0	17	12	5
14	مدیریت کیفیت	13	9	22	23
15	رایانه و فرآوری داده‌ها	16	72	121	105
16	بسته بندی	64	11	22	29
17	مخابرات	35	102	566	211
18	ایمنی وسایل سرگرمی و کمک آموزشی کودکان	5	1	9	7
19	مکانیک و فلزشناسی	378	283	313	365
20	خدمات	0	0	11	286

* لازم به ذکر است:

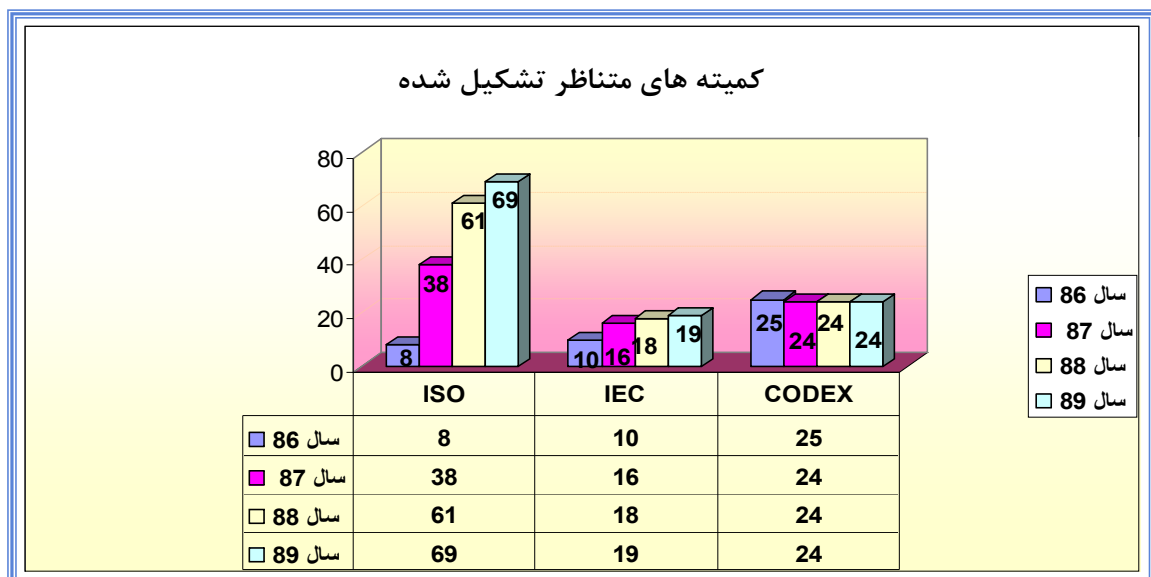
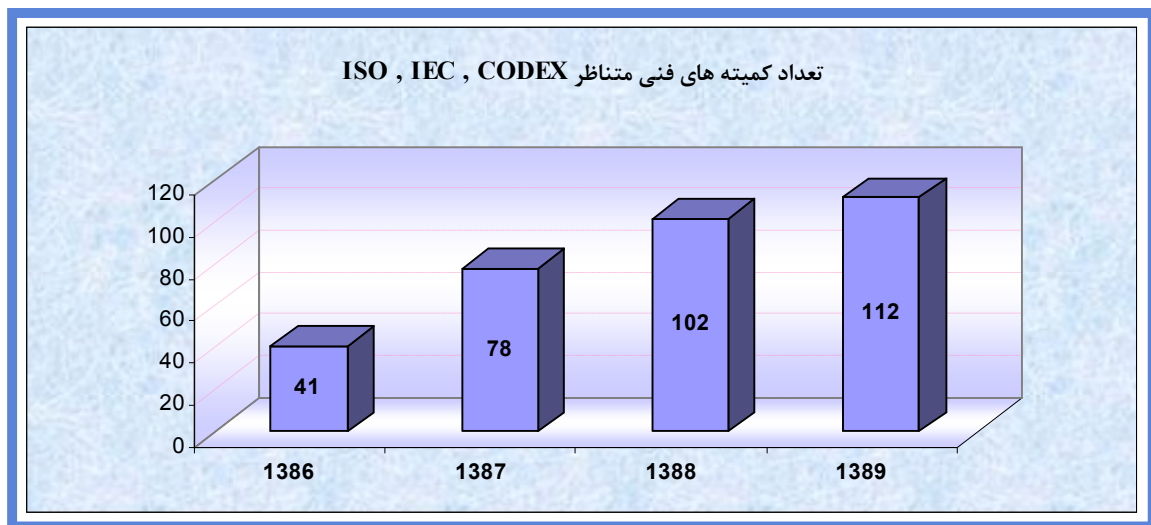
کمیته ملی رشته خدمات از سال 87 مصوب گردیده و به مجموعه کمیته‌های ملی سالیان قبل اضافه شده است. در سال 86 رشته‌های نساجی و چرم و همچنین بسته بندی و فرآورده‌های سلولزی به صورت ادغام شده در آمار فوق اعلام گردیده است.

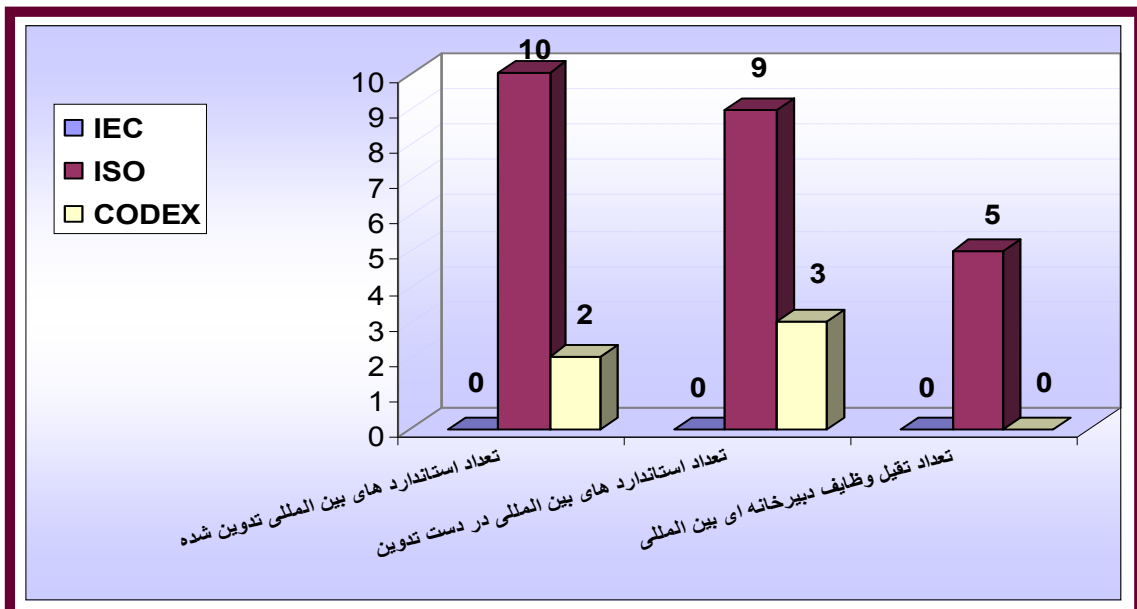
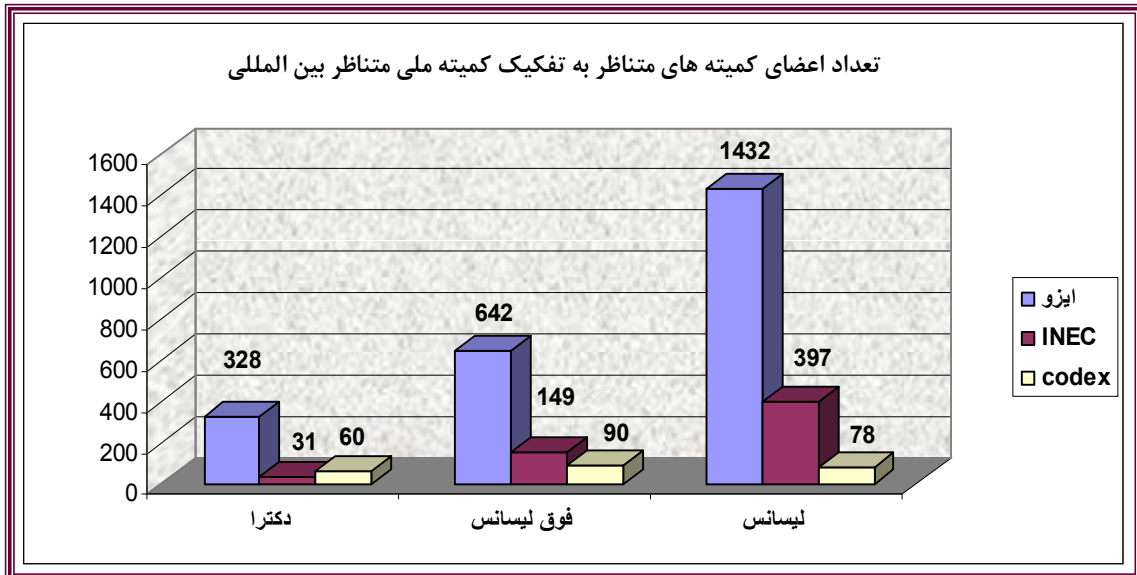
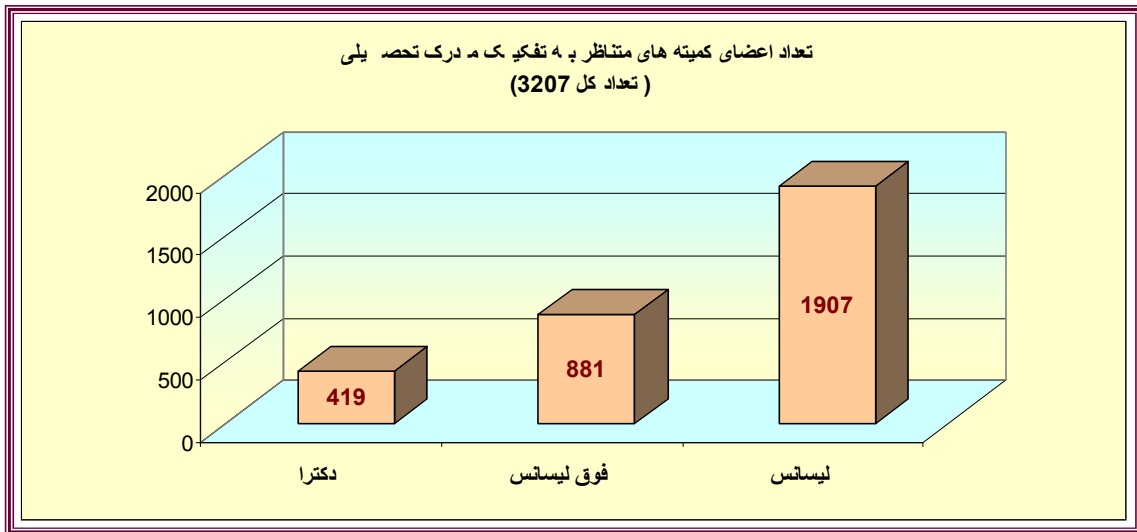
نگاهی بر مشارکت سازمان استاندارد ایران در تدوین استاندارد های بین المللی

سابقه فعالیت در زمینه کمیته های فنی بین المللی بصورت تشکیل کمیته های فنی متناظر از سال 1383 آغاز گردید و در اواخر سال 1385 نیز با تشکیل معاونت مشارکت در تدوین استاندارد های بین المللی در دفتر امور تدوین بصورت منسجم این فعالیت دنبال گردید که در حال حاضر در زمینه مشارکت در تدوین استاندارد ها بین المللی سه کمیته ملی استاندارد های ایزو ، کدکس غذایی و کمیته ملی برق و الکترونیک ایران در این معاونت تشکیل و فعالیت دارند.

وضعیت ایران در زمینه مشارکت در تدوین استاندارد های بین المللی و مقایسه فعالیت های سه

کمیته ملی به زبان آمار

کمیته ملی استاندارد های ایزو تا پایان سال 1389

در راستای مشارکت اثر بخش در تدوین استاندارد های بین المللی ایزو و بمنظور نظام مند کردن این مشارکت تاکنون اقداماتی انجام پذیرفته که مختصر آن به شرح ذیل می باشد .

- تشکیل ساختار کمیته ملی استاندارد های ایزو به شرح ذیل :

مجمع، شورا ، هیئت فنی ، دبیرخانه مرکزی ، کمیته های فنی و فرعی متناظر

- تشکیل دو جلسه مجمع ، 5 جلسه شورا و 29 جلسه هیات فنی تا پایان سال 1389

- شناسایی گروههای ذینفع و ذیربط مرتبط با کمیته های متناظر در دست تشکیل

- تاکنون 69 کمیته فنی متناظر و 138 کمیته فرعی متناظر تشکیل گردیده است که جملگی دارای دبیرخانه ، دبیر ، رئیس ، نایب رئیس و اعضا ، که ترکیب آن بصورت متوازن معرف طیف فراگیر گروه های ذینفع و ذیربط کشور به شرح ذیل می باشد :

(تولید کنندگان ، مصرف کنندگان ، توزیع کنندگان -وزارتخانه ها و موسسات دولتی ذیربط - مراکز تحقیقاتی و آزمایشگاهی -دانشگاهها و مراکز آموزش عالی -تشکل های تخصصی -ارائه دهندگان خدمات مهندسی و مشاوره ای - صاحب نظران منفرد - موسسات ارزیابی انطباق - سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران)

- صدور احکام اعضای ساختار فوق (تعداد احکام تهیه و ارسال شده جهت رئیس ، دبیر ، نایب رئیس و اعضای کمیته های متناظر 2319حکم در خصوص 69 کمیته متناظر ایزو بوده است) .

- برگزاری گردهمایی دبیران و روسای کمیته های فنی متناظر

- پیگیری فعالیت های کمیته های متناظر شامل :

- دسترسی به مدارک توسط کمیته های فنی متناظر تشکیل شده و پاسخگویی توسط آنها.

- اقدام و پیگیری در خصوص درخواست های تبدیل وضعیت عضویت O و یا P سازمان در کمیته های فنی و یا فرعی ISO

- پیگیری شرکت افراد معرفی شده از کمیته های متناظر جهت شرکت در اجلاس های بین المللی

- پیگیری درخواست کمیته ها مبنی بر تدوین مدارک بین المللی

- پایش فعالیت کمیته ها و پیگیری امور و حل مشکلات آنها و بررسی اثر بخشی و کارایی آنها

- تشکیل گروه های همگن در زمینه های تخصصی مختلف که در برگزیده عناوین کلیه کمیته های فنی ایزو می باشد

- تدوین نظامنامه و آیین نامه های مرتبط

- فراخوان جهت تشکیل کمیته های متناظر بر اساس الویت های ملی و همچنین مکاتبه با ادارات کل استاندارد استانی جهت جلب مشارکت متخصصان در سطح ملی
- عضویت ایران در هیئت رئیسه کمیته بین المللی TC 229 (CAG) بعنوان نماینده خاور میانه و شمال افریقا
- ایجاد یک task group تحت عنوان (Nano - tree) با مسئولیت ایران در کمیته فنی بین المللی فناوری نانو (TC229) برای پروژه تقسیم بندی مواد و تقبل و ظایف دبیری و دبیر خانه ای بین المللی به شرح زیر :

- کمیته های فنی ایزو که دبیر و دبیرخانه بین المللی آن در ایران می باشد

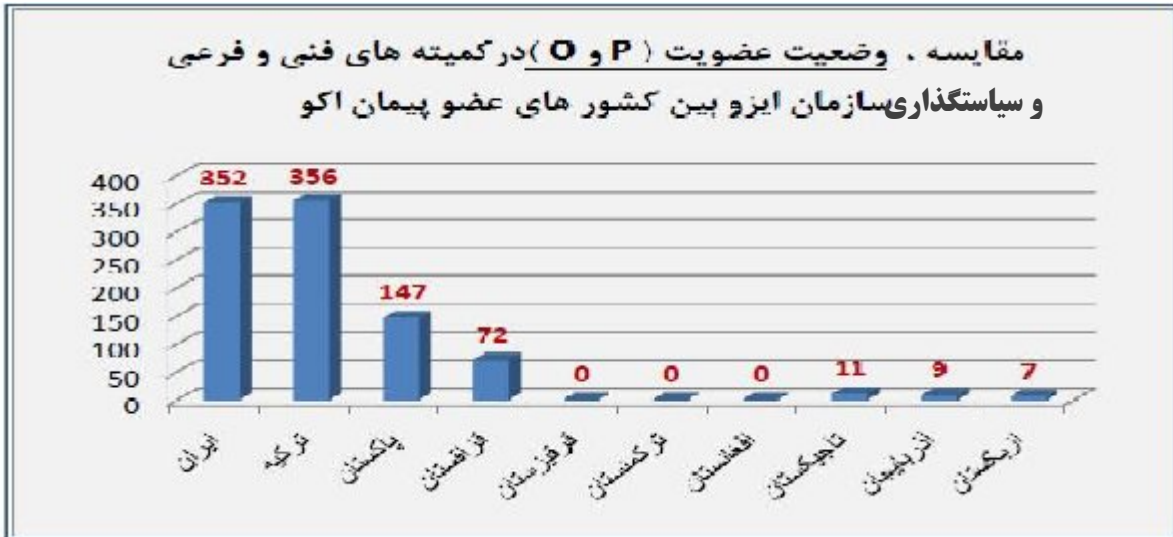
ISO/TC 91	(surface active agent)
ISO/TC134	(fertilizers and soil conditioners)
ISO/TC217	(cosmetics)
ISO/TC122	(packaging), twinned secretariat(Iran and Japan)
ISO/TC229/WG4	task group leader (nanotechnology)
ISO /TC34/SC10	Animal feeding stuffs

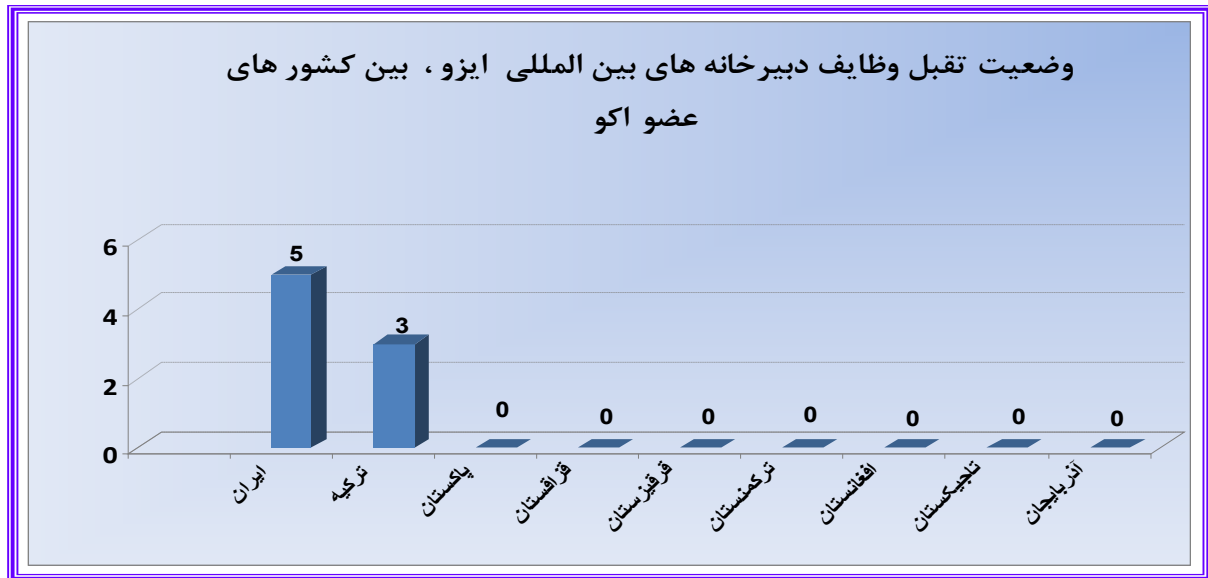
- پاسخ به پرسشنامه های سازمان ایزو اعلام نظر در خصوص پیشنهادات و پرسش های فنی ایزو مطابق با منافع و مصالح کشور

- تهیه گزارش عملکرد سالیانه کمیته ملی استاندارد های ایزو جهت ارائه به مجمع و شورا

- تهیه برنامه دبیرخانه کمیته ملی استاندارد های ایزو و پیگیری ورود اطلاعات دبیران از طریق این سایت (iso.isiri.org)

- تشکیل دوره های آموزشی جهت دبیران و روسای جدید کمیته های متناظر جهت آشنایی با نحوه اداره کمیته و پاسخگویی به مدارک ایزو و کار با بخش ISO PORTAL در سایت ایزو.
- پیشنهاد و تهیه طرح تخصیص بودجه کمیته های متناظر جهت انجام بهینه امور

کمیسیون ملی کدکس غذایی ایران تا پایان سال 1389

نخستین طرح شورای کدکس در سال 1363 از سوی مدیریت غذایی و کشاورزی سازمان استاندارد تهیه و منتشر گردید. در سال 1366 اولین اساسنامه آن تدوین شد و در سال 1368 از سوی مدیریت وقت سازمان مکاتباتی با وزارت امور خارجه و وزارت کشاورزی جهت استقرار دبیرخانه و مکانی برای تشکیل جلسات و سایر موارد انجام شد. (شایان ذکر است در طول سالهای فوق 27 نشست در 16 گروه مختلف برگزار شد و از سوی مدیر اجرایی کدکس به عنوان اولین کمیته ملی کدکس در آسیا مورد تشویق قرار گرفت.) سرانجام به دلیل بحث WTO و مسایل مربوط به اتحادیه اروپا مجددا در سال 77 اساسنامه جدیدی تدوین شد و در یکصد و مین اجلاس شورای عالی استاندارد اساسنامه ای تحت عنوان دستورالعمل شورای هماهنگی کدکس غذایی ایران به تصویب رسید. در این راستا دبیر خانه کدکس غذایی رسماً از سال 1380 پس از تصویب دستورالعمل شورای هماهنگی کدکس توسط شورای عالی استاندارد بر اساس آیین نامه شرح وظایف دبیرخانه کدکس غذایی فعالیت می کند و تنها عامل ارتباطی (مرکز تماس) ایران با کمیسیون کدکس می باشد.

اهم فعالیت های کمیته ملی کدکس غذایی ایران :

- 1- تا کنون 24 کمیته فنی متناظر کدکس تشکیل گردیده است و سازمانهای مسئول آنها عبارتند از :
 - وزارت جهاد کشاورزی 10 کمیته
 - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی 2 کمیته
 - وزارت بازرگانی 1 کمیته
 - انستیتو علوم تغذیه و صنایع مواد غذایی 1 کمیته
 - سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران 10 کمیته

- 2- صدور حکم برای روسای کمیته های فنی از جانب رئیس کمیسیون ملی کدکس و همچنین صدور حکم برای دبیران کمیته ها از طرف دبیرخانه کدکس و اعضای کمیته های فنی از جانب روسای کمیته ها (از سال 81 جمعا حدود 240 حکم)
- 3- هماهنگی در برگزاری 5 جلسه شورای هماهنگی کدکس و 7 جلسه کمیسیون ملی کدکس
- 4- ایجاد هماهنگی و معرفی در اعزام هیأت‌های نمایندگی به اجلاسهای کدکس (هرسال معرفی 30 نماینده جهت اعزام به اجلاسها)
- 5- پیشنهاد و تهیه طرح تخصیص بودجه کدکس جهت انجام بهینه امور
- 6- ایجاد دو کمیته اجرایی و منطقه ای در سطح ملی در اولین جلسه کمیته اجرایی کدکس و طرح و پیگیری برنامه تدوین استراتژی ملی کدکس مطابق با برنامه میان مدت کدکس برای سال 2008-2013 مطرح و ارائه راهکارهای لازم برای ارتباط بیشتر کمیته های فنی پیشنهاد شد
- 7- انتشار 7 فصلنامه داخلی کدکس غذایی ایران
- 8- ارسال نظرات و پیشنهادات کارشناسی کمیته های فنی به کمیسیون کدکس جهت تدوین و یا تجدید نظر استانداردها که اهم آن عبارت است از :
- _ تهیه و تصویب استاندارد های تعیین حد مجاز آفلاتوکسین در مغزهای درختی (پسته) ، طرح نمونه برداری از مغزهای درختی
- _ تهیه پیش نویس استاندارد های انار (Step 3)، - و تهیه پیش نویس و طرح استاندارد دوغ بعنوان استاندارد منطقه ای و بین‌المللی و تصویب آن بعنوان استاندارد منطقه ای -، پیشنهاد تدوین استاندارد انجیر ، کشمش و پیشنهاد استاندارد منطقه ای " آئین کار بهداشتی بسته بندی و حمل و نقل ماهیان تازه پرورشی "
- پیشنهاد بررسی پایش غذاهای بیوتکنولوژی بعد از ورود به بازار، پیشنهاد پیشنویس اخلاقیات در تجارت مواد غذایی و پذیرش نظریات ایران در این خصوص ، پیشنهاد ات ایران در خصوص : صدور گواهینامه بازرسی فراورده های غذایی در کمیته سیستم های بازرسی و تکمیل پیش نویس راهنمای تجزیه و تحلیل ارزیابی خطر، پیشنهاد و پذیرش نظرات ایران برای تجدید نظر استاندارد استخراج روغن ها به روش سرد، طرح پیشنویس استاندارد کمپوت بدون قند و کمپوت مخلوط سبزیجات پخته (کوکتل سبزیجات)
- 9 - ایجاد هماهنگی استفاده از امکانات مالی و فنی صندوق مشترک -trust fund FAO/WHO به منظور شرکت در اجلاسهای کدکس و تکمیل فرم مربوطه هر ساله جهت معرفی نمایندگان اعزامی به اجلاسها (اعزام 11 نماینده از سال 82-87)
- 10- ایجاد وب سایت کدکس غذایی ایران www.isiri-codex.ir و وب سایت سیموا ، جهت تعاملات و اطلاعات کمیته های فنی
- 11- پیشنهاد تدوین استراتژی ملی کدکس با توجه به درخواست کمیته ها و اعلام نظر از سازمانها در این رابطه
- 12- تهیه فراخوان کدکس مبنی بر جذب متخصصان و کارشناسان برای عضویت در کمیته های فنی در روزنامه های کثیرالانتشار که بالغ بر 165 نفر اعلام آمادگی کردند.

- 13- برگزاری دوره آموزشی با همکاری¹ FAO و وزارت جهاد کشاورزی و 2 کارگاه آموزشی کدکس با همکاری سازمان استاندارد، برگزاری دو دوره آموزشی دبیران و روسای کمیته‌های فنی برگزاری کارگاه آموزش تدوین استانداردهای ملی و بین‌المللی با مشارکت پژوهشکده علوم محیطی، دانشگاه شهید بهشتی و سازمان استاندارد
- 14- تهیه و نشر مجموعه شناخت مقررات مواد غذایی در قرن 21 با همکاری دبیران و همچنین انتشار جزوه کدکس و منافع ملی و بروشور آموزشی با عنوان کدکس مهمترین مرجع بین‌المللی و ترجمه مجموعه آموزشی افزایش مشارکت در فعالیتهای کدکس توسط دبیرخانه کدکس
- 15- دریافت و ارسال مدارک از کمیسیون بین‌الملل و کمیته‌های متناظر کدکس (سالانه حدود 600 مدرک از قبیل مدارک کاری، مدارک اطلاعاتی، دستورها، درخواست پاسخ، دعوتنامه‌ها ... از کدکس ارسال میگردد)
- 16- ایجاد ارتباط و همکاریها با عوامل ارتباطی و سایر مراکز علمی و صنعتی و پژوهشی داخل و خارج کشور
- 17- شرکت در 30 کارگروه الکترونیکی در دو سال اخیر
- 18- ترویج و توسعه اهداف شورا در سطح کشور و ارائه پیشنهاد لازم به شورا یا کمیسیون برای تدوین استانداردهای بین‌المللی و منطقه‌ای و سایر هماهنگی‌ها برای تدوین یا تجدیدنظر آنها (بطور مثال تدوین استانداردهای ملی در خصوص باقیمانده سموم آفت‌کشها، و مشارکت در تدوین استانداردهای بین‌المللی مرتبط)

کمیته ملی برق و الکترونیک ایران

تاریخچه مختصر کمیته ملی برق و الکترونیک ایران

کمیته ملی برق و الکترونیک ایران در سال 1345 که توسط سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران با شرکت جمعی از صاحب‌نظران حوزه برق و الکترونیک از سازمان‌های دولتی، شرکت‌های خصوصی و دانشگاه‌ها تشکیل شده بود به عضویت سازمان بین‌المللی الکتروتکنیک² (IEC) پذیرفته شد. کمیته ملی مزبور فاقد ساختار مناسب برای فعالیت فنی موثر بود و صرفاً در قالب کمیته‌ای متشکل از معدودی از اشخاص ثابت و غیر ثابت، سالیانه چند جلسه برای تصویب استانداردهای ملی تدوین شده بر مبنای استانداردهای بین‌المللی IEC و تبادل نظر در خصوص شرکت در اجلاس‌های سازمان IEC برگزار گردید.

¹ Food and Agriculture Organization
² International Electrotechnical Commission

اهم فعالیت‌های کمیته ملی برق و الکترونیک ایران

1- پذیرش عضویت

از خرداد 1382 پذیرش عضویت اشخاص حقیقی و حقوقی آغاز گردید. اعضاء کمیته ملی برق الکترونیک ایران تا پایان اسفندماه 1389 به شرح زیر است: اعضاء حقیقی 580 نفر، اعضاء حقوقی 90 نفر، با مراجعه به آمار اعضاء از بدو تاسیس، رشد قابل ملاحظه‌ای در پذیرش اعضای کمیته ملی برق و الکترونیک ایران مشاهده می‌شود.

2 - تاسیس کمیته‌های فنی¹ INEC متناظر با کمیته‌های فنی IEC

یکی از اهداف اصلی کمیته ملی برق و الکترونیک ایران، مشارکت در تدوین استانداردهای بین‌المللی است. این امر با تشکیل کمیته‌های فنی INEC متناظر با کمیته فنی IEC محقق می‌گردد. تعداد کمیته‌های فنی تشکیل شده از بدو تاسیس تا اسفند ماه 1389 به 44 کمیته فنی و فرعی INEC افزایش یافته است.

ارسال حدود 419 اظهار نظر و رای بر روی پیش‌نویس‌های استانداردهای IEC، به سازمان بین‌المللی الکتروتکنیک از اردیبهشت 86 لغایت اسفند 1389 در راستای مشارکت در تدوین استانداردهای بین‌المللی، نتیجه تاسیس کمیته‌های فنی INEC متناظر با IEC می‌باشد. برگزاری جلسات متعدد با دبیران کمیته‌های فنی INEC و اعضاء گروه‌های کاری نیز قابل ذکر می‌باشد.

3- برگزاری مجمع عادی اعضاء و انتخاب اعضاء شورا و کمیته اجرائی INEC

یکی از فعالیت‌های بسیار مهم و بارز کمیته ملی برق و الکترونیک ایران تشکیل اولین مجمع اعضاء بود که در دیماه 1366 برگزار گردید و به دلیل به حد نصاب نرسیدن حضار، ادامه آن به تشکیل اولین مجمع فوق‌العاده اعضاء در تاریخ 86/12/12 موکول گردید.

در این جلسه مجمع عادی، اعضای شورای INEC به تعداد 30 نفر از طیف فراگیر تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان، مصرف‌کنندگان، وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی، مراکز تحقیقاتی و آزمایشگاهی، دانشگاهها و موسسات آموزش عالی، تشکل‌های تخصصی، ارائه‌دهندگان خدمات مهندسی و مشاوره‌ای، موسسات ارزیابی انطباق، صاحب‌نظران منفرد، سازمان استاندارد انتخاب گردیدند.

اولین جلسه شورای کمیته ملی برق و الکترونیک ایران در بهار سال 1387 برگزار گردید. در این جلسه رئیس، نائب رئیس و اعضاء هیات اجرایی و بازرس کمیته ملی برق و الکترونیک ایران INEC نیز از طریق

¹ Independent National Electoral Commission

انتخابات تعیین شدند. جلسات هیات اجرایی کمیته ملی برق و الکترونیک ایران در سال 1388 به طور منظم و هر دو هفته یک مرتبه تشکیل گردید و کلیه موارد مربوط به این کمیته در این جلسات مطرح و راهکارهای لازم ارائه گردید. این جلسات در سال 1388 به صورت مرتب هر ماه یکبار برگزار می گردد.

4 - شرکت در مجامع بین المللی

کمیته ملی برق و الکترونیک ایران INEC به منظور مشارکت اعضاء در فعالیت های بین المللی IEC برای حدود 19 نفر جهت شرکت در اجلاس های فنی/مدیریتی و سالانه IEC اقدام به اخذ دعوتنامه نموده است.

5- دسترسی به مدارک و بروشورهای استاندارد IEC

یکی از مشکلات اصلی کاربران استانداردهای IEC عدم دسترسی آنها به منابع جدید IEC بوده است. گروهی از این کاربران، دبیران تدوین استانداردهای ملی می باشند که نیاز به استانداردهای جدید IEC بعنوان مرجع برای تدوین استانداردهای ملی دارند. طی یک تفاهم نامه که بین کمیته ملی برق و الکترونیک ایران INEC و سازمان IEC منعقد شده است و با ملاحظات ویژه ای این نیاز برطرف شده است.

به عبارت دیگر از بهار سال 1386 تا اسفند 1389 بیش از 886 بروشور استاندارد IEC در اختیار دبیران تدوین استانداردهای ملی ایران قرار گرفته است.

سازمان بین المللی استاندارد (ISO) دارای 210 کمیته فنی اصلی (TC)، 519 کمیته فرعی (SC)، 2443 گروه کاری (WG) و 66 گروه کاری ویژه (AHG) می باشد که سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تا این مقطع در 142 کمیته فنی اصلی و فرعی عضو فعال، در 207 کمیته فنی اصلی و فرعی عضو ناظر و در 3 کمیته سیاستگذار می باشد.

سازمان بین المللی استاندارد مسؤولیت دبیرخانه های کمیته های فنی بین المللی زیر را به سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران واگذار نموده است :

1- مواد فعال سطحی *ISO/TC 91 - Surface active agents*

2- کودها و بهسازهای خاک *ISO/TC 134 - Fertilizers and soil Conditioners*

3- فرآورده های آرایشی و بهداشتی *ISO/TC 217 - Cosmetics*

4- بسته بندی (مشترک با ژاپن) *ISO/TC 222-Packaging*

5- خوراک دام *ISO/TC34/SC10 -Animal Feeding Stuffs*

6- فناوری نانو *ISO/TC229/WG4 task group leader*

(nanotechnology)

سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در سه دوره سه ساله (1967-1969، 1972-1974 و 1977-1979) عضو شورای سازمان بین المللی استاندارد بوده ، مضافا اینکه در یک دوره سه ساله (1967-1969) نایب رئیسی شورا را هم بر عهده داشته است . همچنین برای اولین بار پس از پیروزی انقلاب اسلامی سازمان برای یک دوره دو ساله (2005-2006) برای عضویت در شورای مذکور انتخاب گردید.

2-3 عضویت در مجامع بین المللی و منطقه ای:

- 1) عضو سازمان بین المللی استاندارد¹ (ISO)
- 2) عضو سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی² (OIML)
- 3) عضو دفتر بین المللی اوزان و مقیاس ها³ (BIPM)
- 4) عضو کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک⁴ (IEC)
- 5) عضو اتحادیه بین المللی مخابرات⁵ (ITU)
- 6) عضو انجمن جهانی سازمانهای تحقیقات صنعتی و تکنولوژی⁶ (WAITRO)
- 7) عضو کمیسیون بین المللی مقررات مواد غذایی (CODEX)
- 8) عضو مجمع بین المللی تأیید صلاحیت⁷ (IAF)
- 9) عضو کمیته بین المللی تأیید صلاحیت آزمایشگاهها⁸ (ILAC)
- 10) عضو بنیاد مدیریت کیفیت اروپا⁹ (EFQM)
- 11) عضو اتحادیه منطقه ای تأیید صلاحیت آسیا پاسیفیک¹⁰ (PAC)
- 12) ایجاد موسسه منطقه ای در زمینه استاندارد سازی و ارزیابی انطباق وابسته به اکو¹¹ (ECO)

¹ International Organization for Standardization

² International Organization of Legal Metrology

³ Bureau International des Poids et Mesures

⁴ International Electrotechnical Commission

⁵ International Telecommunication Union

⁶ World Association of Industrial and Technological Research Organizations

⁷ International Accreditation Forum

⁸ International Laboratory Accreditation Cooperation

⁹ European Foundation for Quality Management

¹⁰ Pacific accreditation cooperation

¹¹ Economic Cooperation Organization

3-3 همکاری‌های مشترک با موسسات استاندارد کشورهای جهان:

این همکاریها در سه محور اصلی هدف گذاری شده است:

الف - اجرایی شدن تفاهمنامه‌های مبادله شده با کشورها

ب - تبدیل پیش نویس‌های مبادله شده به تفاهمنامه همکاری

ج - مبادله پیش نویس تفاهمنامه همکاری بر اساس اولویت‌های همکاری

و برای تحقق این اهداف سه میزکاری بشرح ذیل در سازمان تشکیل شده است:

1 - حوزه آسیا - اقیانوسیه

2 - آفریقا - عربی

3 - اروپا - آمریکا

کارشناسان میزهای مذکور جهت توسعه همکاری با کشورهای جهان موارد زیر را پیگیری می‌نمایند:

- تسریع در امضاء و مبادله تفاهمنامه با کشورهای دارای پیش نویس تفاهمنامه
- تسری همکاری‌های فنی به کشورهای اروپایی و کشورهای مسلمان
- گسترش فعالیت‌ها به حوزه‌های تخصصی‌تر

ردیف	حوزه	تفاهم‌نامه‌های امضاء شده	پیش‌نویس‌های مبادله شده	برنامه اجرایی امضاء شده	در حال اجرا با برنامه اجرایی
1	آسیا- اقیانوسیه	7	1	3	0
2	آفریقا- عربی	18	3	6	1
3	اروپا- آمریکا	6	2	1	1
	جمع	31	6	10	2

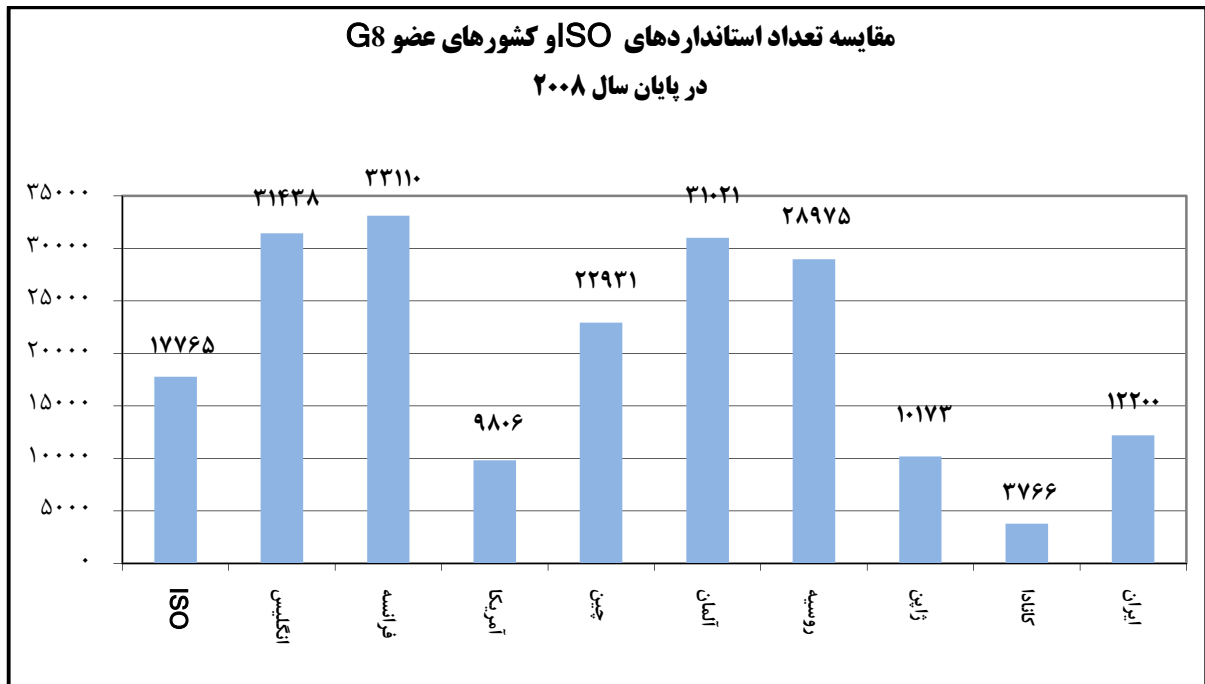
(آمار از ابتدای سال 84 تا پایان سال 89 در طول اجرای برنامه چهارم)

4-3 مقایسه وضعیت استانداردسازی در ایران و برخی کشورهای جهان

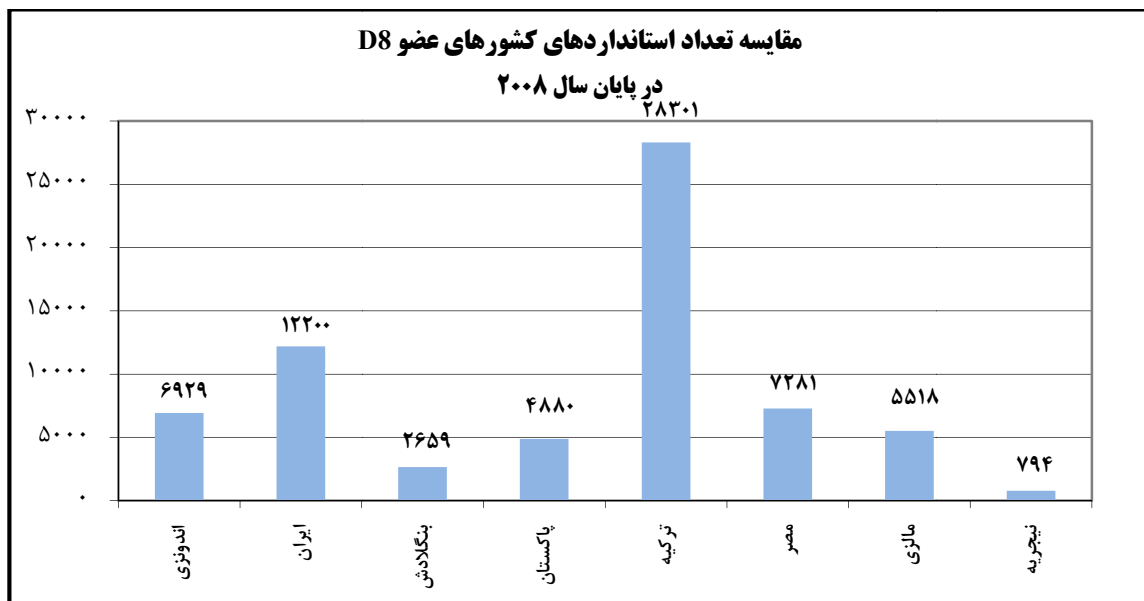
براساس اطلاعات مندرج در کتابچه اعضای ایزو (آخرین چاپ: 2009)، تا پایان سال 2008 تعداد 12200

استاندارد ملی در ایران تدوین شده است که در این زمینه، در مقایسه با ISO، کشورهای عضو G8، D8،

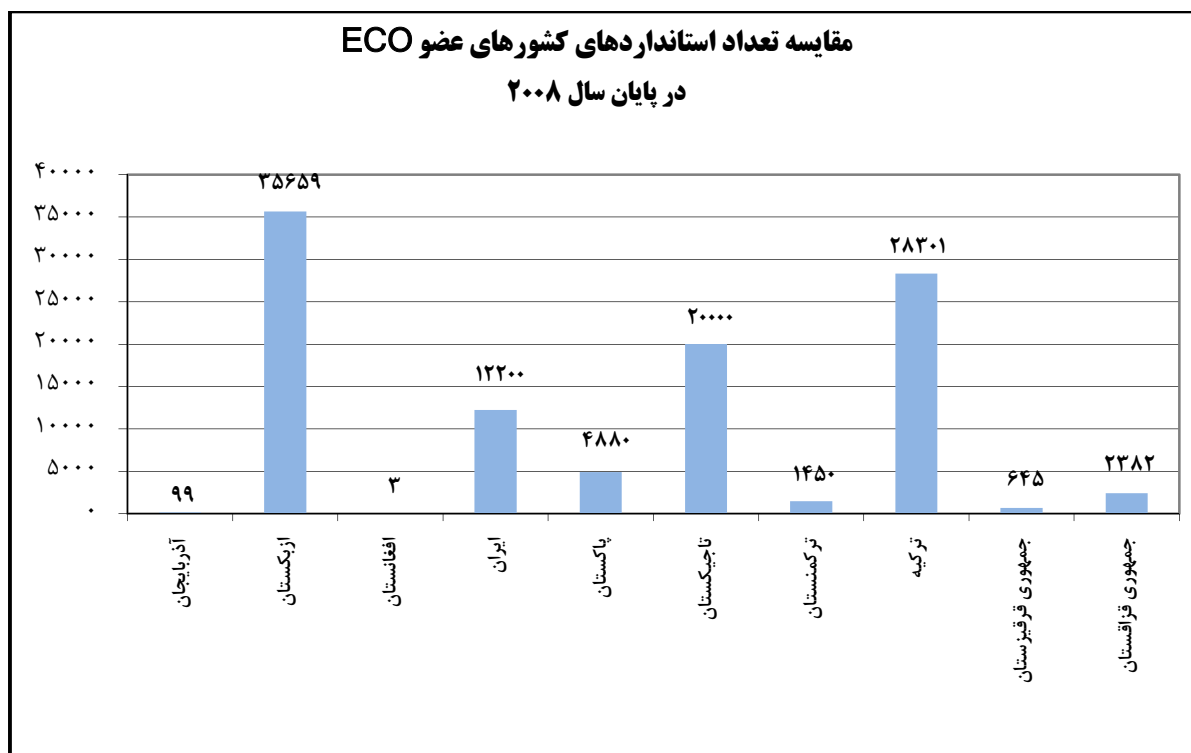
و اعضای ECO وضعیت زیر را دارد: (لازم به ذکر است این کتابچه هر سه سال یکبار به چاپ می‌رسد)

* اطلاعات مندرج در جدول فوق بر اساس کتابچه ایزو تا پایان سال ۲۰۰۸ (آخرین چاپ: ۲۰۰۹) می‌باشد.

* اطلاعات مندرج در جدول فوق بر اساس کتابچه ایزو تا پایان سال ۲۰۰۸ (آخرین چاپ: ۲۰۰۹) می‌باشد.

* اطلاعات مندرج در جدول فوق بر اساس کتابچه ایزو تا پایان سال ۲۰۰۸ (آخرین چاپ: ۲۰۰۹) می‌باشد.

فصل 4

جایگاه نظام استانداردسازی و کیفیت در برنامه ها

و سیاست های کلان کشور

گزارش عملکرد سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در برنامه چهارم توسعه
(از ابتدای 1384 تا پایان 1389)

دفتر برنامه ریزی و فناوری اطلاعات – خرداد ماه 1390

1-4 نقش استانداردسازی در تحقق سند چشم انداز بیست ساله

نقش و تاثیر استانداردسازی در سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران را می توان در دو بخش ذیل ترسیم نمود :

- برخورداری جامعه ایرانی از سلامت ، رفاه ، ایمنی ، امنیت غذایی و بهره‌مندی از محصولات ، خدمات و محیط زیست مطلوب
- برخورداری از دانش پیشرفته، توانایی در تولید علم و فناوری و دستیابی به جایگاه اول اقتصادی ، علمی و فناوری در سطح منطقه با جنبش نرم افزاری، تولید علم و رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی

چشم انداز نظام استاندارد ملی در افق 1404 :

تولید و مبادله هر نوع کالا و خدمات مطابق با استاندارد

2-4 نقش استانداردسازی در بند ج ابلاغیه سیاستهای کلی اصل 44 قانون اساسی

در بند ج سیاستهای کلی اصل 44 قانون اساسی به "توسعه و ارتقاء استانداردهای ملی و انطباق نظامهای ارزیابی کیفیت با استانداردهای بین المللی" اشاره شده است . استانداردسازی فعالیتها و فرآیندهای قابل واگذاری و تعیین شاخصهای استاندارد ارزیابی به عنوان ابزار اصلی نظارت حاکمیت بر صحت ، دقت ، یکپارچگی و حسن انجام کار توسط بخش غیردولتی، تلقی می گردد. بعبارت دیگر، حداقل الزامات و شرایط قابل قبول کار انجام شده توسط بخش غیردولتی و معیارهای حاکمیت برای قضاوت و نظارت بر فعالیتهای واگذار شده به این بخش، باید در قالب استانداردهای مدون به طور شفاف تعریف و مشخص گردد. استانداردها نحوه درست انجام کار، معیارهای درستی نتیجه کار و حدود مجاز فعالیتها را تعیین می کنند .

3-4 نقش استانداردسازی در قانون برنامه چهارم توسعه

1-3-4 سیاست های کلی مرتبط در برنامه چهارم

- اهتمام به ارتقاء کیفیت تولید و صادرات کالا و خدمات (بند 3 سند سیاستهای کلی برنامه چهارم)
- ارتقاء سطح شاخص های سلامت و امنیت غذایی (بند 10 سند سیاستهای کلی برنامه چهارم)
- تدوین و اجرای استاندارد در خصوص رعایت اصول فنی و ایمنی و ضوابط لازم در ساخت و سازها (بند 21 سند سیاستهای کلی برنامه چهارم)
- فراهم نمودن زمینه های لازم برای تحقق رقابت پذیری اقتصاد کشور در سطح بازارهای داخلی و خارجی (بند 35 سند سیاستهای کلی برنامه چهارم)

4-3-2 تکالیف مرتبط با استاندارد سازی در مواد قانون برنامه چهارم توسعه

❖ انطباق نظام های ارزیابی کیفیت با استانداردهای بین المللی ، توسعه و ارتقاء سطح استانداردهای ملی و مشارکت فعال در تدوین استانداردهای بین المللی ، افزایش مستمر انطباق محصولات با استانداردهای ملی و بین المللی (بند ب ماده 39)

❖ استانداردهای صنایع حمل و نقل

" تدوین و به کارگیری استاندارد های حمل و نقل با استاندارد های جهانی" (ردیف 1 بند ه ماده 28)
"ارتقای طرح ایمنی وسایط نقلیه موتوری و اعمال استانداردهای مهندسی انسانی و ایمنی لازم" (ماده 85)

❖ استانداردهای صنایع ساختمانی

" استاندارد کردن مصالح و روشهای مؤثر در مقاوم سازی ساختمانی " (ردیف 2 بند ب ماده 30)

❖ استانداردهای مصرف سوخت و انرژی

" تدوین معیارها و مشخصات فنی مرتبط با مصرف انرژی در تجهیزات، فرآیندها و سیستمهای مصرف کننده انرژی " (ماده 20 {121 برنامه سوم} بند الف)
"تدوین مقررات و ضوابط مربوط به رعایت استاندارد های مصرف انرژی در طراحی و ساخت ساختمانها"
(ماده 20 {121 برنامه سوم} بند د)
"تولیدات صنعت خودرو سواری مطابق با میزان مصرف سوخت در حد استاندارد جهانی" (بند الف ماده 22)

❖ استانداردهای صنایع غذایی و کشاورزی

"تهیه و اجرای برنامه های ایمنی غذا و کاهش ضایعات مواد غذایی از تولید به مصرف " (بند د ماده 84)
" کلیه مراکز تولید و توزیع مواد خوراکی ، آشامیدنی ، آرایشی و بهداشتی و مراکزی که در زمینه های فوق خدماتی ارائه می دهند موظف اند به رعایت ضوابط بهداشتی که از طرف وزارت بهداشت و دستگاههای ذیربط اعلام می گردد " (ماده 94 {194 برنامه سوم})

❖ استانداردهای صنایع مهندسی پزشکی

" تدوین ، نظارت و ارزشیابی استاندارد ها و شاخص های بهبود کیفیت خدمات بیمارستان ها براساس الگوی ارتقای عملکرد بالینی " (بند الف ماده 88)

❖ استانداردهای صنایع شیمیایی

" ضوابط ورود ، ساخت ، فرمولاسیون و مصرف کودهای شیمیایی و سموم دفع آفات نباتی از جهت تأثیرات زیست محیطی " (بند ب ماده 61)

❖ استانداردهای مدیریت

"استقرار نظام مدیریت کیفیت و مهندسی ارزش در پروژه های تملک داراییهای سرمایه ای" (بند ج ماده 31)

❖ استانداردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT)

"تضمین ارایه خدمات پایه ارتباطی و فناوری اطلاعات" (بند ب ماده 57)
 "تدوین استانداردهای ملی و بین المللی نمایش الفبای فارسی در محیطهای رایانه ای" (بند ج ماده 109)

❖ استانداردهای زیست محیطی

"شاخص های تنوع زیستی کشور می بایست به سطح استاندارد های جهانی نزدیک شود" (ماده 58)
 "استقرار مدیریت یکپارچه سواحل، ضوابط و استاندارد های زیست محیطی و دریانوردی، صیادی و آبی پروری" (ماده 63)

❖ استانداردهای خدماتی، آموزشی و فرهنگی

"احصا و ارتقای سهم بخش فرهنگ، براساس شاخص های مورد نظر در اقتصاد ملی و منظور نمودن رشد متناسب سالانه در لوايح بودجه برای دستیابی به استانداردهای ملی" (بند ج ماده 104)
 "تصویب استانداردهای بهره مندی نقاط مختلف کشور از فضاهای فرهنگی، هنری، ورزشی و گردشگری" (بند د ماده 104)
 "تدوین استانداردهای حرفه ای معلم" (بند ه ماده 52)
 "استاندارد و متناسب نمودن فضاهای آموزشی بویژه مدارس دخترانه" (بند م ماده 52)
 "تدوین نظام استاندارد و ارزیابی مهارت نیروی کار کشور با رویکرد بین المللی" (بند ج ماده 55)

❖ استانداردهای حسابداری، بانکداری و بازرگانی

"تدوین استاندارد ملی حسابداری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای" (بند و ماده 31)
 "رعایت استاندارد ها و چارچوب نظام بازرگانی و تجارت الکترونیکی" (بند ط ماده 33)
 "بانک های عامل ایرانی مکلف اند خدمات مورد نیاز را در سطح استاندارد های بین المللی تأمین نمایند" (رديف 1 بند الف ماده 13)

❖ استانداردهای حفاظتی و امنیتی

"استانداردسازی سامانه های حفاظتی و امنیتی مورد نیاز سازمانها، ادارات، نهادها و وزارتخانه ها" (ماده 123)

4-4 الزامات مرتبط با استاندارد در ابلاغیه سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه

امور فرهنگی

- تقویت قانونگرایی، انضباط اجتماعی، وجدان کاری، خودباوری، روحیه کار جمعی، ابتکار، درستکاری، قناعت، پرهیز از اسراف و اهتمام به ارتقاء کیفیت در تولید.

امور علمی و فناوری

- دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن در برنامه پنجم
- ارتباط مؤثر بین دانشگاهها و مراکز پژوهشی با صنعت و بخشهای مربوط جامعه
- توانمندسازی بخش غیردولتی برای مشارکت در تولید علم و فناوری
- گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری از طریق: ارتقاء منزلت اجتماعی، ارتقاء سطح علمی و مهارتی، رفع دغدغه خطرپذیری مالی در مراحل پژوهشی و آزمایشی نوآوری‌ها، کمک به تجاری سازی دستاوردهای آنان

امور اجتماعی

- هویت بخشی به سیمای شهر و روستا، باز آفرینی و روزآمد سازی معماری ایرانی - اسلامی، رعایت معیارهای پیشرفته برای ایمنی بناها و استحکام ساخت و سازها
- تأکید بر رویکرد انسان سالم و سلامت همه جانبه با توجه به:
 - یکپارچگی در سیاستگذاری، برنامه ریزی، ارزشیابی، نظارت و تخصیص منابع عمومی.
 - ارتقاء شاخصهای سلامت هوا، امنیت غذا، محیط و بهداشت جسمی و روحی.
 - کاهش مخاطرات و آلودگی‌های تهدید کننده سلامت.
 - اصلاح الگوی تغذیه جامعه با بهبود ترکیب و سلامت مواد غذایی.

امور اقتصادی

- رشد مناسب اقتصادی با تأکید بر:
 - تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی
 - ارتقاء سهم بهره‌وری در رشد اقتصادی به یک سوم در پایان برنامه
- تحقق سیاست‌های کلی اصل 44 قانون اساسی و الزامات مربوط به هر یک از بندها با تأکید بر:
 - حمایت از شکل‌گیری بازارهای رقابتی.
 - ایجاد ساختارهای مناسب برای ایفای وظایف حاکمیتی (سیاست گذاری، هدایت و نظارت)

فصل 5

عملکرد سازمان استاندارد در برنامه چهارم توسعه به تفکیک مواد قانونی

گزارش عملکرد سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در برنامه چهارم توسعه
(از ابتدای 1384 تا پایان 1389)

دفتر برنامه ریزی و فناوری اطلاعات – خرداد ماه 1390

عملکرد سازمان استاندارد در برنامه چهارم توسعه به تفکیک مواد قانونی

1-5 بند ب ماده 39

✓ انطباق نظام های ارزیابی کیفیت با استانداردهای بین المللی :

- تدوین استانداردهای ارزیابی انطباق شامل 17024 ، 17050 ، 17021 ، ISO/IEC 17011 ، استاندارد آیین کار بازرسی قبل از حمل و ترجمه تمامی راهنماهای ISO/CASCO
- اعلام رسمی عضویت نظام تأیید صلاحیت ایران (IAS) در اتحادیه منطقه ای تأیید صلاحیت آسیا-اقیانوسیه (PAC) در سال 84
- فراخوان تأمین ذخیره ارزیابان نظام تأیید صلاحیت ایران (IAS) در سال 86 جهت استفاده از نیروی بالقوه کارشناسی کشور
- مصوبات مجلس شورای اسلامی مبنی بر عضویت ایران در مجمع بین المللی تأیید صلاحیت (IAF) ، اتحادیه بین المللی تأیید صلاحیت آزمایشگاه (ILAC) و بنیاد مدیریت کیفیت اروپا (EFQM)
- وضعیت تأیید صلاحیت مؤسسات ارزیابی انطباق در پایان سال 89 :

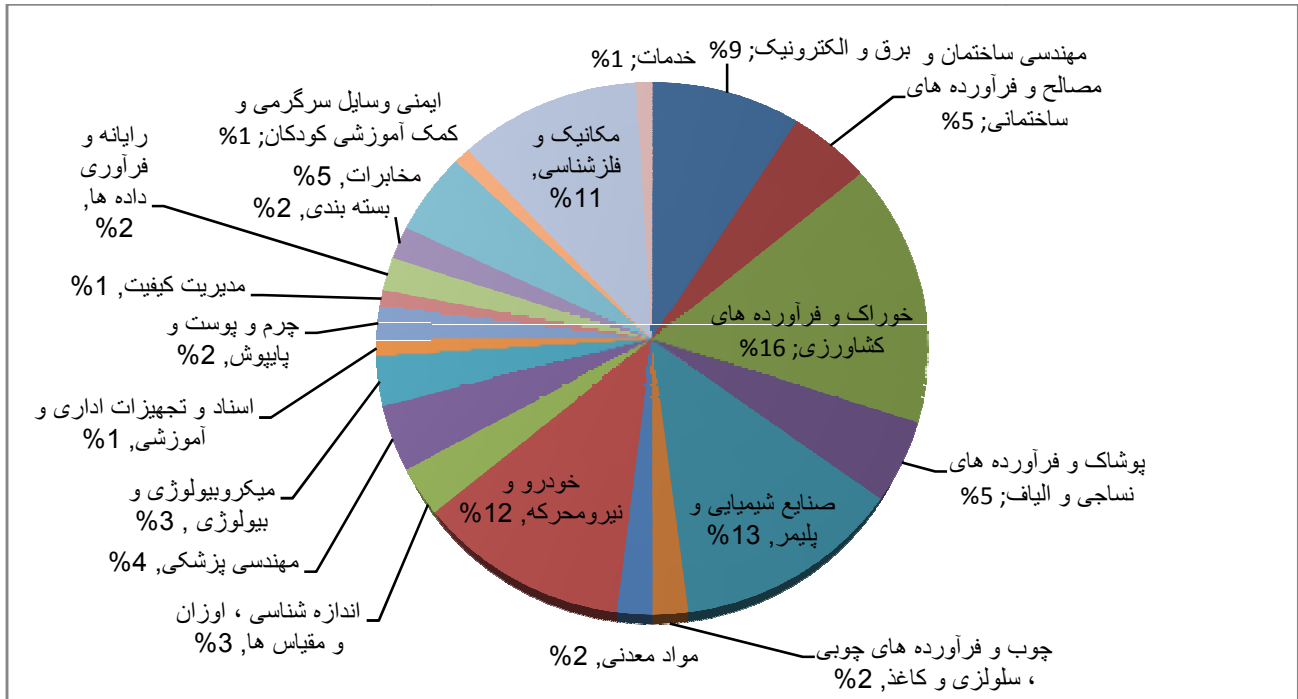
ردیف	عنوان تأیید صلاحیت مؤسسات ارزیابی انطباق	تعداد تأیید صلاحیت دارای اعتبار در پایان سال 1389
1	شرکتهای بازرسی فنی و جوش	118
2	شرکتهای بازرسی کننده کالاهای صادراتی و وارداتی	58
3	شرکتهای مشاوره سیستم های مدیریت کیفیت	38
4	آزمایشگاههای همکار	1248
5	آزمایشگاههای تأیید صلاحیت شده بر اساس استاندارد 17025	94

✓ توسعه و ارتقاء سطح استانداردهای ملی :

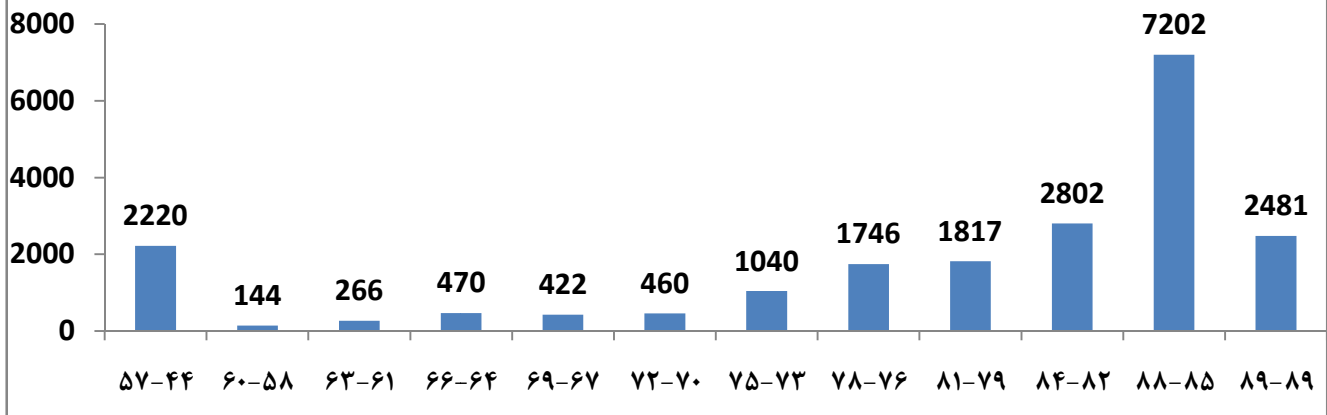
- برگزاری 3391 اجلاس کمیته ملی استاندارد در کمیته های بیست گانه و تصویب 10652 استاندارد ملی تدوین شده از ابتدای سال 84 تا پایان سال 89

وضعیت استانداردهای تدوین شده به تفکیک صنعت تا پایان سال 89

درصد	تعداد استانداردهای مصوب	عنوان کمیته ملی
9%	1724	برق و الکترونیک
5%	971	مهندسی ساختمان و مصالح و فرآورده های ساختمانی
16%	2848	خوراک و فرآورده های کشاورزی
5%	933	پوشاک و فرآورده های نساجی و الیاف
13%	2311	صنایع شیمیایی و پلیمر
2%	424	چوب و فرآورده های چوبی ، سلولزی و کاغذ
2%	456	مواد معدنی
12%	2215	خودرو و نیرومحركه
3%	692	اندازه شناسی ، اوزان و مقیاس ها
4%	741	مهندسی پزشکی
3%	459	میکروبیولوژی و بیولوژی
1%	153	اسناد و تجهیزات اداری و آموزشی
2%	406	چرم و پوست و پاپوش
1%	91	مدیریت کیفیت
2%	435	رایانه و فرآوری داده ها
2%	361	بسته بندی
5%	981	مخابرات
1%	28	ایمنی وسایل سرگرمی و کمک آموزشی کودکان
11%	2172	مکانیک و فلزشناسی
1%	297	خدمات
100%	18698	جمع

نمودار استانداردهای مصوب کمیته ملی استاندارد (تدوین و تجدید نظر)
(از ابتدای ایجاد سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تا پایان سال 1389)

✓ مشارکت فعال در تدوین استانداردهای بین المللی:

- مشارکت در تدوین استاندارد های بین المللی از طریق ارائه بیش از 2103 اظهار نظر فنی به مدارک و پیش نویس های ارسالی از سوی سازمان های بین المللی استاندارد (ISO, IEC, CODEX)

5 و مسئولیت یک task group	استقرار دبیرخانه های بین المللی کمیته های فنی ایزو در ایران	
142	عضو فعال (P)	عضویت ایران در کمیته های فنی اصلی و فرعی سازمان بین المللی استاندارد ایزو
207	عضو ناظر (O)	

- تدوین استانداردهای بین المللی ایزو توسط ایران (برای اولین بار) بشرح ذیل:

استاندارد های بین المللی تدوین شده به رهبری ایران در کمیته های فنی ایزو: **10** مورد **IS** (استاندارد) و **یک** مورد

(* TR : Technical Report

* IS: International Standard)

TR

شماره استاندارد بین المللی	عنوان استاندارد بین المللی تدوین شده به رهبری ایران در کمیته های فنی ایزو	ردیف
ISO 16212:2008	Cosmetics -- Microbiology -- Enumeration of yeast and mould محصولات آرایشی - میکروبیولوژی - فرآیند شمارش مخمرها و کپک ها	1
ISO 18415:2007	Cosmetics -- Microbiology -- Detection of specified and non-specified microorganisms محصولات آرایشی - میکروبیولوژی - آشکارسازی میکروارگانیسم های اختصاصی و غیر اختصاصی	2
ISO 18416:2007	Cosmetics -- Microbiology -- Detection of Candida albicans محصولات آرایشی - میکروبیولوژی - آشکارسازی	3
ISO 21148:2005	Cosmetics -- Microbiology -- General instructions for microbiological examination محصولات آرایشی - میکروبیولوژی - دستور کار عمومی برای آزمون میکربی	4
ISO 21149:2006	Cosmetics -- Microbiology -- Enumeration and detection of aerobic mesophilic bacteria محصولات آرایشی - میکروبیولوژی - فرآیند شمارش و آشکار سازی باکتری مزوفیک هوازی	5
ISO 21150:2006	Cosmetics -- Microbiology -- Detection of Escherichia coli محصولات آرایشی - میکروبیولوژی - آشکار سازی Escherichia coli	6
ISO 22717:2006	Cosmetics -- Microbiology -- Detection of Pseudomonas aeruginosa محصولات آرایشی - میکروبیولوژی - آشکار سازی Pseudomonas aeruginosa	7
ISO 22718:2006	Cosmetics -- Microbiology -- Detection of Staphylococcus aureus محصولات آرایشی - میکروبیولوژی - آشکار سازی Staphylococcus aureus	8
ISO 29621:2010	Cosmetics -- Microbiology -- Guidelines for the risk assessment and identification of microbiologically low-risk products محصولات آرایشی - میکروبیولوژی - خطوط راهنمای ارزیابی خطرو شناسایی میکروبی کم خطر	9
ISO 3632-2:2010	Spices -- Saffron (Crocus sativus L.) -- Part 2: Test methods چاشنی - زعفران - بخش 2: روش های آزمون	10

ISO /TR 11360	Nanotechnologies – Methodology for the classification and categorization of nanomaterials فناوری نانو-روشی برای طبقه بندی و گروه بندی نانو مواد	11
---------------	--	----

استاندارد های بین المللی در دست تدوین به رهبری ایران در کمیته های فنی ISO :

ردیف	عنوان استاندارد بین المللی تدوین شده به رهبری ایران در کمیته های فنی ایزو	شماره استاندارد بین المللی (کمیته فنی)
1	1 - Colorants -- Test method for the detection and determination of certain listed amines derived from azo colorant in dyestuffs	TC38
2	TC34/SC11 : 1- Determination of saponification value (SV) – Indirect method using Gas Liquid Chromatography Method (GLC)	TC34/SC11
3	2- Spices -- Saffron (Crocus sativus L.) -- Part 1: Specification	TC34/SC7
4	3-Enumeration of <i>Alicyclobacillus acidoterrestris</i>	TC34/SC9
5	Nanoparticles - Determination of muramic acid as a biomarker for silver nanoparticles activity	TC229

✓ افزایش مستمر انطباق محصولات با استانداردهای ملی و بین المللی :

- صدور 14500 پروانه کاربرد علامت استاندارد جدید ، 164000 گواهینامه صادراتی و 425900 مجوز وارداتی از ابتدای سال 84 تا پایان سال 89
- تهیه فهرست و گزارش تحلیلی ماهانه واردات کالاهای غیراستاندارد و انعکاس آن به اعضای شورای عالی استاندارد ، سایر مراجع ذیربط و رسانه های عمومی
- برگزاری پنج دوره جایزه ملی کیفیت ایران در سال های 84 ، 85 ، 87 ، 88 و 89 در سطح واحدهای تولیدی و خدماتی کشور

2-5 ردیف 1 بند 5 ماده 28 و ماده 85

در مورد استاندارد های صنایع خودرو و نیرومحرکه در سال های 84 تا پایان 89 تعداد 1497 استاندارد در زمینه صنایع ریلی ، هوایی ، دریایی ، خودرو و ماشین های خاکبرداری ، راهسازی و کشاورزی تدوین شده است .

سایر اقدامات انجام گرفته بشرح ذیل :

- در بخش حمل و نقل نظارت مستقیم ، پیوسته و مستمر بر اقلام دارای استاندارد اجباری شامل 51 قلم مربوط به ایمنی و عملکرد خودرو و 30 قلم مربوط به قطعات خودرو و همچنین کنترل و کالیبره پمپ های جایگاههای عرضه سوخت و اعمال استانداردهای مربوطه
- حضور فعال سازمان در کمیته فرعی ناوگان حمل و نقل عمومی (از کمیته های فرعی کمیسیون ایمنی راه در وزارت راه و ترابری) به عنوان دبیر کمیته
- در این کمیته علل تصادف و استانداردهای مورد نیاز جهت رفع نقاط حادثه خیز با حضور نمایندگان نیروی انتظامی مورد بررسی قرار می گیرد.
- تدوین استاندارد اجباری قطعات و تجهیزات گاز سوز نمودن خودروها و جایگاه های عرضه گاز طبیعی
- مطالعه و همکاری در تدوین استاندارد های مصرف سوخت برای خودروهای سواری ، عمومی و اتوبوسهای درون شهری و برون شهری.
- تدوین استاندارد ملی ایران شماره 12544 با عنوان ماشین های راهسازی ، ساختمان های و معدنی - تایید نوع - مقررات و روش های اجرایی
- تدوین استاندارد ملی ایران شماره 12861 با عنوان موتور سیکلت های با سوخت گاز طبیعی فشرده (CNG) - ویژگی ها و روش آزمون مجموعه قطعات گازسوز CNG و الزامات نصب آن ها بر روی موتورسیکلت
- تدوین استاندارد ملی ایران شماره 6750 با عنوان گاز طبیعی - گاز طبیعی فشرده به عنوان سوخت خودرو - قسمت 1 - مشخصات کیفی .
- تدوین استاندارد ملی ایران شماره 4904 با عنوان فرآورده های نفتی - سوخت - بنزین های موتورهای درون سوز - ویژگی ها .
- تدوین استاندارد ملی ایران شماره 257 با عنوان فرآورده های نفتی - سوخت گاز مایع (LPG) - ویژگی ها .
- تدوین استاندارد ملی ایران شماره 369 با عنوان فرآورده های نفتی - سوخت بنزین هواپیما - ویژگی ها .

3-5 ردیف 2 بند ب ماده 30

در مورد استانداردهای صنایع ساختمانی در سال های 84 تا پایان 89 ، تعداد 529 استاندارد در زمینه مصالح و فرآورده های ساختمانی و استاندارد های وابسته به آن تدوین شده است .

گزارش عملکرد تکالیف مرتبط با استاندارد سازی مواد و مصالح ساختمانی**در قانون برنامه چهارم توسعه****(1385 لغایت 89)****آمار اقدامات سازمان استاندارد از سال 1385 تا پایان 1389**

تعداد	اقدامات
15 جلسه	تعداد جلسات کمیته هماهنگی و پیگیری اجرای آیین نامه مذکور
849 جلسه	تعداد جلسات برگزار شده با مجامع امور صنفی و تشکل های صنعتی
664 جلسه	تعداد جلسات کارگروه بازرسی و نمونه برداری از مراکز عرضه
765 دوره	تعداد دوره های آموزشی برگزار شده
68600 نفر ساعت	نفر ساعت های دوره آموزشی
3086 پروانه	تعداد پروانه های کاربرد علامت استاندارد در 15 گروه مصالح ساختمانی
5213 پروانه	تعداد پروانه های کاربرد علامت استاندارد در زمینه مصالح ساختمانی و صنایع مرتبط
309 مورد	انتشار اطلاعیه های سازمان استاندارد در جراید محلی
464 مورد	انتشار اطلاعیه های سازمان استاندارد در صدا و سیما استان
34002 برگ	تحويل دستی اطلاعیه های سازمان استاندارد به واحدهای تولیدی و هشدار به تولیدکنندگان مواد و مصالح غیر کیفی
8052 واحد	تعداد واحدهای تولیدی تحت پوشش سازمان استاندارد در زمینه مصالح ساختمانی و صنایع مرتبط*
65 %	میانگین درصد پوشش پروانه های استاندارد در سال 1389**

* تعداد واحدهای تولیدی تحت پوشش در زمینه مصالح ساختمانی و صنایع مرتبط در آغاز اجرای مصوبه (1385) تعداد 5494 واحد بوده، بنابراین در حال حاضر 2788 واحد افزایش یافته است.

** در سال 1385 میانگین درصد پوشش پروانه های استاندارد (37 %) بوده است.

*** درصد رشد پروانه های استاندارد از آغاز شروع مصوبه (1385) نسبت به واحدهای تحت پوشش فعلی 28 % و نسبت به آمار واحدهای تحت پوشش قبلی (سال 1385) 95 % می باشد.

وضعیت کیفی مواد و مصالح ساختمانی در سال 1389 در مقایسه با ابتدای سال (1385)

ردیف	نام محصول	تعداد واحد تولیدی در سال 89	پروانه استاندارد در ابتدای سال 1384	پروانه استاندارد در 1389	درصد افزایش / کاهش
1	سنگدانه (شن و ماسه)	1516	%1	%60	+59
2	انواع آجر رسی ماشینی	753	%14	%54	+40
3	بتن آماده	698	%20	%68	+48
4	بلوک های سیمانی	676	%2	%7	+5
5	تیرچه و بلوک سقفی	1228	%2	%30	+28
6	شیشه ایمنی ساختمان	46	%31	%61	+30
7	میلگرد	49	%60	%88	+28
8	تیر آهن	12	%90	%100	+10
9	کاشی و سرامیک	61	%90	%100	+10
10	انواع سیمان	95	%95	%100	+5
11	عایق رطوبتی	309	%32	%60	+28
12	الکتروود جوشگاری	25	%70	%84	+14
13	بلوک پلی استایرن	287	%0	%20	+20
14	بلوک سیمانی غیر باربر	231	%0	%15	+15
15	موزاییک	617	%0	%5	+5

مشکلات :

- ضعف فرهنگ صنعتی و عدم وجود اطلاعات فنی کافی نزد اکثر صاحبان واحدهای تولیدی مصالح ساختمانی
- کارگاهی و کوچک بودن اکثر قریب به اتفاق واحدهای تولیدی و استفاده از تجهیزات فرسوده و قدیمی
- استفاده از کارگران غیرماهر خارجی (افغانی) فقدان نظام کیفیت و تولید پنهان جهت مخفی نگهداشتن کارگران و عدم پرداخت حق بیمه
- عدم وجود آزمایشگاه کنترل کیفی مرجع و عدم تامین منابع مالی جهت راه اندازی آزمایشگاههای مورد نیاز
- صدور مجوزهای تولید از سوی ارگانهای متفاوت (استانداری ها - فرمانداری ها - شهرداری ها - مجامع صنفی)
- عدم برخورد با تولید کنندگان کالاهای غیرکیفی به بهانه مشکلات اجتماعی
- عدم وجود سیاستهای تشویقی مناسب برای واحدهایی که کالای با کیفیت تولید می کنند
- عدم نظارت و کنترل لازم به هنگام مصرف از سوی سازمانهای مرتبط

پیشنهادات :

- تامین منابع مالی ایجاد 31 آزمایشگاه کنترل کیفیت مصالح ساختمانی موضوع بند الف ماده 3 تصویب نامه
- لغو پروانه تولید و بهره برداری واحدهای تولیدی مصالح ساختمانی که فاقد نشان استاندارد می باشند توسط مراجع صادر کننده پروانه (موضوع تبصره 2 ماده 5 تصویب نامه)
- الزام دستگاههای اجرایی به استفاده از مصالح ساختمانی استاندارد در پروژههای عمرانی
- الزام ذیحسابان دستگاههای اجرایی در عدم پذیرش اسناد مصالح فاقد نشان استاندارد
- تاکید بر بالاترین کیفیت به جای نازلترین قیمت در قراردادهای عمرانی
- الزام مهندسیین ناظر به استفاده از مصالح ساختمانی دارای پروانه کاربرد علامت استاندارد

اصلاح الگوی مصرف

نقش سازمان استاندارد در اجرای استانداردهای معیار مصرف انرژی تجهیزات انرژی بر و مصرف

انرژی فرایندهای تولیدی در صنایع انرژی بر

(گزارش تا پایان سال 1389)

نظر به اهمیت مسائل اقتصادی و زیست محیطی کشور و اعلام سال اصلاح الگوی مصرف از سوی مقام معظم رهبری در سال گذشته و مبحث هدفمند کردن یارانه ها، سازمان استاندارد در این موارد می تواند نقش بسزایی با اجرای دقیق استانداردهای مرتبط در کاهش مصرف انرژی ایفا نماید.

با توجه به بهای فراورده های نفتی در داخل کشور و یارانه پرداختی دولت و همچنین محدودیت منابع فسیلی، رشد بالای مصرف سالانه انواع انرژی در ایران، عدم کارایی فنی و اقتصادی مصرف انرژی، امکان صادرات فراورده های نفتی در صورت صرفه جویی واحدهای تولیدی، مسایل و مشکلات مرتبط با محیط زیست ناشی از مصرف غیر مجاز سوخت، مدیریت مصرف انرژی و بالا بردن بازده و بهره وری انرژی در این دسته از صنایع به یک ضرورت تبدیل شده است.

مطابق مواد قانونی بند (الف) ماده 121 قانون برنامه سوم نافذ در ماده 20 قانون برنامه چهارم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دولت موظف است به منظور اعمال صرفه جویی، منطقی کردن مصرف انرژی و حفاظت از محیط زیست نسبت به تهیه و تدوین معیارها و مشخصات فنی مرتبط با مصرف انرژی در تجهیزات، فرایندها و سیستم های مصرف کننده انرژی، اقدام کند، به ترتیبی که کلیه مصرف کنندگان و وارد کنندگان این تجهیزات، فرایندها و سیستم ها ملزم به رعایت این مشخصات و معیارها باشند.

معیارهای مذکور توسط کمیته ای متشکل از نمایندگان وزارت نفت، وزارت نیرو، سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، سازمان حفاظت از محیط زیست و وزارتخانه ذیربط تدوین می شود.

همچنین براساس مصوبات یکصد و دومین شورای عالی استاندارد مورخ 81/3/5، پس از تصویب استانداردهای مربوط در کمیته مذکور این استانداردها، به منزله تصویب در اجلاس کمیته های ملی سازمان استاندارد قلمداد شده و استاندارد ملی ایران محسوب شده و بر طبق آیین نامه اجرایی قانون فوق الذکر، همانند استانداردهای اجباری توسط سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به اجرا در خواهد آمد.

شایان ذکر است اینگونه استانداردها که اغلب فاقد منابع و مراجع بین المللی می باشند و با استفاده از عواملی مانند؛ چگونگی تامین انرژی، وضعیت صنعت مرتبط، مسائل بومی و اقتصادی مرتبط با تامین انرژی در کشور، توسط مجریانی که از طرف وزارت نفت و یا وزارت نیرو طبق ضوابط تعیین می گردند تهیه و تدوین می شوند.

در ادامه فهرست استانداردهایی که تاکنون در خصوص تجهیزات الکتریکی انرژی بر و استاندارد های معیار مصرف انرژی در فرایندهای تولید صنایع انرژی بر که تدوین شده اند ارائه شده است.

بطور خلاصه تاکنون 25 استاندارد در خصوص تجهیزات برقی مانند یخچال، کولر و... تدوین که با وجود امکانات آزمایشگاهی 13 مورد از آنها اجرایی شده است. و سازمان استاندارد در حال ایجاد ساز و کار لازم برای اجرایی شدن 12 مورد بقیه می باشد.

9 مورد در مورد تجهیزاتی که سوخت مصرف می کنند از قبیل بخاری گازسوز، خودرو بنزینی و... تدوین شده است که 5 مورد اجرایی و چهار مورد مابقی برای اجرا در دست اقدام است و فهرست آنها در ادامه اعلام شده است.

پس بطور کلی تاکنون 34 مورد استاندارد در خصوص تجهیزات انرژی بر تدوین شده است که در جدول 1 فهرست آنها ارائه شده است. و در جدول 2 فهرست 21 تجهیزات از 34 تجهیزات که با وجود امکانات آزمایشگاهی اجرایی شده اند ارائه شده است.

در مورد فرایندهای تولید در صنایع انرژی بر نیز 18 استاندارد تدوین و اجباری اعلام شده است که در حال اجرا توسط شرکت های بازرسی فنی انرژی تایید صلاحیت شده می باشد که تا پایان آبانماه 200 کارخانه توسط شرکت های بازرسی فنی انرژی مورد بازدید و بازرسی قرار گرفته اند.

در اسفند ماه 1389 نیز هفت استاندارد فرایند دیگر یعنی استانداردهای معیار مصرف در پالایشگاه، نیروگاه ها، صنایع پتروشیمی (5 استاندارد) نیز تدوین و تصویب شد.

فهرست استانداردهای تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی تجهیزات انرژی بر

ردیف	عنوان استاندارد	شماره استاندارد
1	یخچال، فریزر، یخچال فریزر خانگی - روش اندازه گیری مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	4853-2
2	کولر آبی - روش اندازه گیری مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	4910-2
3	کولر گازی و ایا پمپ گرما از نوع اتاکی بدون کانال (سرد و/یا سرد و گرم) - روش اندازه گیری مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	6016-2
4	پمپ های گریز از مرکز، جریان مختلط و محوری - روش اندازه گیری مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	7817-2
5	کمپرسورهای تبرید خانگی - روش اندازه گیری مصرف انرژی	4335-2
6	چیلرهای تراکمی تبخیری (با کندانسور و اواپراتور آب - خنک) - روش اندازه گیری مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	3678-2
7	دستگاههای تهویه مطبوع یکپارچه هوا خنک - مشخصات فنی و روش آزمون تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	10306
8	بادزن ها از ظرفیت 170 تا 3500 مترمکعب بر ساعت - مشخصات فنی و روش آزمون تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	10634
9	برج های خنک کن تر - مشخصات فنی و روش آزمون تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	10635
10	فن کولر ها زمینی، سقفی و فن کولر های کانالی - مشخصات فنی و روش آزمون تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	10636
11	کابین های برودتی ویتربنی - روش اندازه گیری مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	10637
12	کولرهای گازی و/یا پمپ های گرما دوتکه (اسپلیت) سرد و/یا سرد و گرم (بدون کانال) - روش آزمون تعیین مصرف انرژی	10638
13	تجهیزات اداری - مشخصات فنی و روش آزمون تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل	10641

	برچسب انرژی	
10672	جارو برقی - مشخصات فنی و روش آزمون - تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	14
10759	بالاست لامپ‌های فلورسنت - مشخصات فنی و روش آزمون - تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	15
11574	دستگاه‌های هواساز مرکزی - مشخصات فنی و روش آزمون تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	16
7872	اتوی برقی خانگی و مشابه - معیار و مشخصات فنی مصرف انرژی و برچسب انرژی	17
7875	سماور برقی خانگی و مشابه - معیار و مشخصات فنی مصرف انرژی و برچسب انرژی	18
7874	موتورهای الکتریکی القایی تک‌فاز - معیار و مشخصات فنی مصرف انرژی و برچسب انرژی	19
7966	موتورهای الکتریکی القایی سه فاز - معیار و مشخصات فنی مصرف انرژی و برچسب انرژی	20
3477-2	ماشین لباسشویی تمام اتوماتیک - معیار و مشخصات فنی مصرف انرژی و برچسب انرژی	21
7342-2	بخاری برقی خانگی و مشابه - معیار و مشخصات فنی مصرف انرژی و برچسب انرژی	22
1563-2	آبگرمکن های مخزن دار برقی خانگی - معیار و مشخصات فنی مصرف انرژی و برچسب انرژی	23
7341	لامپ های الکتریکی - معیار و مشخصات فنی مصرف انرژی و برچسب انرژی	24
1220-2	بخاری دودکش دار - مشخصات فنی و روش آزمون تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	25
1828-2	آبگرمکن فوری گازی - مشخصات فنی و روش آزمون تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	26
1219-2	آبگرمکن مخزن دار - مشخصات فنی و روش آزمون تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	27
12885	هیترهای صنعتی گازسوز با روش جابجایی با ظرفیت کمتر از 70 کیلو وات - معیار و مشخصات فنی مصرف انرژی و برچسب انرژی	28
12886	هیترهای صنعتی گازوییل سوز - معیار و مشخصات فنی مصرف انرژی و برچسب انرژی	29
7268	بخاری گازسوز بدون دودکش - مشخصات فنی و روش آزمون تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی	30
4241-2	خودروهای بنزینی - تعیین معیار مصرف سوخت و دستورالعمل برچسب انرژی	31
8361	موتورهای دیزلی خودروهای سنگین و نیمه سنگین و ماشین آلات راهسازی، ساختمانی، معدنی و کشاورزی - تعیین معیار مصرف سوخت و دستورالعمل برچسب انرژی	32
6626-2	موتورسیکلت ها - تعیین معیار مصرف سوخت و دستورالعمل برچسب انرژی	33
13368	ترانسفورماتورهای شبکه توزیع روغنی سه فاز 25kVA تا 2500 kVA با بیشینه ولتاژ تجهیزات تا 36 kV با فرکانس 50Hz و دستورالعمل تاییدیه انرژی - قسمت اول : الزامات کلی و الزامات ترانسفورماتورهای با بیشینه ولتاژ تجهیزات 24kV و کمتر	34

فهرست کالاهای مشمول مقررات اجرای اجباری استاندارد از نظر برچسب انرژی

ردیف	نام کالای مشمول	شماره استاندارد مرجع
------	-----------------	----------------------

7872 (تجدید نظر اول)	اتوی برقی خانگی	1
3477-2	ماشین لباسشویی تمام اتوماتیک خانگی	2
7874	الکتروموتورهای تک فاز	3
7966	الکتروموتورهای سه فاز	4
1563-2	آبگرمکن های برقی مخزن دار	5
7341	انواع لامپ های الکتریکی	6
10759	بالاست لامپهای فلورسنت - مشخصات فنی و روش آزمون - تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی (تاریخ اعلام اجباری 88/9/1)	7
4853-2	یخچال، فریزر و یخچال فریزر خانگی	8
4910-2 (تجدید نظر اول)	کولر آبی	9
6016-2	کولر گازی پنجره ای	10
10638	کولرهای گازی و/یا پمپهای گرما دوتکه (اسپلیت) سرد و/یا سرد و گرم (بدون کانال) - روش آزمون تعیین مصرف انرژی (تاریخ اعلام اجباری 88/10/1)	11
10641	تجهیزات اداری - مشخصات فنی و روش آزمون تعیین معیار مصرف انرژی و دستورالعمل برچسب انرژی (تاریخ اعلام اجباری 88/12/1)	12
1220-2	بخاری گازسوز دودکش دار	13
1828-2	آبگرمکن گازسوز فوری	14
4241-2	خودروهای سواری بنزینی	15
8361	موتورهای دیزلی خودروهای سنگین	16
6626-2	انواع موتورسیکلت	17
10634	بادزن ها از ظرفیت 170 تا 3500 مترمکعب بر ساعت (تاریخ اعلام اجباری 89/10/1)	18
7268-2	بخاری گازسوز بدون دودکش (تاریخ اعلام اجباری 89/10/1)	19
7875	سماور برقی (تاریخ اعلام اجباری 90/5/1)	20
7342-2	بخاری برقی (تاریخ اعلام اجباری 90/5/1)	21

شایان ذکر است ، با توجه به ابعاد وسیع کار، در خصوص اجرای استانداردهای فرایندهای انرژی بر در صنایع گوناگون و طبق اصل 44 (برون سپاری فعالیت های اجرایی) شرکت های بازرسی فنی انرژی در این زمینه تایید صلاحیت شده و فرایند اجرا به آنها سپرده شده است.

که تاکنون سه شرکت تایید صلاحیت شده و پرونده 7 شرکت دیگر در مرکز تایید صلاحیت ایران در دست بررسی است.

از سال گذشته تاکنون حدود 200 کارخانه توسط شرکت های بازرسی کننده مورد بازدید قرار گرفته است.

فعالیت های مرتبط با مبحث انرژی در سه مدیریت سازمان

یعنی مدیریت تدوین ، آموزش و سیستم های کیفیت

در خصوص تدوین استانداردهای معیار مصرف انرژی، طبق قوانین مربوطه تدوین استانداردهای مرتبط با انرژی به عهده وزارت نفت و وزارت نیرو محول شده است ولی در اغلب موارد کمیت مورد استفاده در تعیین شاخص مصرف انرژی همان کمیت های معرفی شده در استانداردهای عملکردی است و استانداردهای عملکردی و ایمنی که متولی تدوین آنها سازمان استاندارد است لازم و ملزوم استانداردهای معیار مصرف انرژی می باشند و درحقیقت تدوین استانداردهای پایه بعهد سازمان استاندارد است. در این خصوص از سال گذشته این سازمان در خصوص تدوین استانداردهای پایه مجدانه اقدام نموده است که در سال 1389 شش مورد اصلاحیه، 29 مورد تجدیدنظر و 3 مورد تدوین جدید انجام شده است.

همچنین در بخش آموزش و اطلاع رسانی نیز در سال 1389 با برگزاری 15 همایش در 15 استان کشور مقوله انرژی و چگونگی استانداردها فرهنگ سازی شده اند.

در زمینه تایید صلاحیت شرکت های بازرسی فنی انرژی برای اجرای استاندارد های معیار مصرف در صنایع انرژی بر تا پایان سال 1389 سه شرکت بازرسی فنی انرژی یک شرکت بازرسی تجهیزات پخت نان و شیرینی و یک شرکت جهت بازرسی و نظارت آزمون های معیار مصرف سوخت تایید صلاحیت شده اند. در زمینه تایید صلاحیت آزمایشگاه های همکار در این زمینه نیز پایان سال 1389 یازده آزمایشگاه همکار تایید صلاحیت شده است.

مزید استحضار آنکه با توجه به اهمیت مبحث انرژی از نقطه نظر اقتصادی و مسائل زیست محیطی در کشور و هدفمند کردن یارانه ها و رفع چالش های پیش رو جهت اجرایی شدن هرچه سریعتر این مهم، در این برهه از زمان، این سازمان نیاز به مساعدت دولت محترم برای تامین منابع مالی و انسانی مورد نیاز دارد.

5-5 بند الف ماده 22

مطالعات لازم در مورد تدوین استانداردهای مصرف سوخت برای خودرو های سواری، عمومی و اتوبوس های درون شهری و برون شهری در حال انجام می باشد و تاکنون سه استاندارد در این زمینه تدوین گردیده است. همچنین استاندارد ملی 2-4241 مربوط به معیار و برچسب مصرف انرژی سوخت خودروهای بنزینی از سال 87 اعلام و تا پایان سال 88 به خودروسازان مهلت داده شد که نسبت به تحقق و اعمال استاندارد مورد نظر اقدامات مقتضی را انجام دهند.

5-6 بند د ماده 84 و ماده 94 (194 برنامه سوم)

در مورد استانداردهای صنایع غذایی و کشاورزی در سال های 84 تا پایان 89 ، 2705 استاندارد ملی تدوین شده است .

همچنین فعالیت های ذیل متناسب با این بند به شرح ذیل انجام گرفته است .

- 1- تشکیل کمیته غذاهای حلال
- 2- تشکیل کمیته سیاستگذاری روغن
- 3- اعلام عمومی اجباری شدن اجرای مقررات استاندارد اجباری برای حدود 70 قلم فرآورده غذایی و کشاورزی
- 4- تشکیل کمیته بررسی غذاهای سالم و یا ارگانیک و نحوه اجرایی نمودن اعطای پروانه مرتبط با فرآورده های غذایی و کشاورزی متقاضی

❖ در مبحث ایمنی غذا فعالیت های ذیل انجام شده است :

- 1- مشارکت در تدوین استانداردهای بین المللی در مورد کنترل آلاینده ها و باقیمانده سموم در مواد غذایی از جمله پسته و زعفران بعنوان محصولات صادراتی استراتژیک
- 2- تدوین استانداردهای ملی در زمینه ایمنی مواد غذایی از جمله:

ردیف	عنوان	شماره استاندارد
1	تدوین استاندارد سیستم های مدیریت ایمنی مواد غذایی- الزامات هر سازمان در زنجیره غذایی	22000
2	آئین کار اصول کلی بهداشت موادغذائی	12325
3	بیوتکنولوژی-ارزیابی ایمنی غذاهای حاصل از حیوانات تراخینه- راهنما	
4	اصول وراهنمائی ها برای تبادل اطلاعات درمورد ایمنی غذائی در مواقع اضطراری	
5	راهنمایی ها برای صحت گذاری معیارهای مربوطه به کنترل ایمنی غذایی	
6	روغن مصرفی خانوار	9131
7	نوشابه های گازدار	1250
8	روغن زیتون - ویژگی ها و روش های آزمون	1446
9	چپس برگه ای و چپس خلال رشته ای سیب زمینی سرخ شده در روغن - ویژگی ها و روش های آزمون	3764
10	کره گیاهی (مارگارین)- ویژگی ها	143
11	خوراک انسان - دام - بیشینه رواداری فلزات سنگین	12968
12	روغن های خوراکی تهیه شده به روش پرس سرد - ویژگی ها	13392

- تدوین 32 مورد استاندارد ملی در زمینه باقیمانده آفت کش ها در مواد غذایی در زمینه های نمونه برداری، روش آزمون و تعیین بیش از 2000 حد مجاز مانده آفت کش ها در 8 گروه مواد غذایی (حبوبات،

غلات، میوه های سردسیری، میوه های گرمسیری و نیمه گرمسیری، دانه های روغنی، صیفی جات، سبزیجات برگی و سبزی های غده ای و ریشه ای) غذایی که در پیوست ج آمده است

- تدوین استاندارد حدود مجاز فلزات سنگین در مواد غذایی

- تشکیل کارگروه اجرای مصوبه شورای عالی استاندارد در خصوص اجباری نمودن استاندارد های باقیمانده آفت کش ها در مدت 5 سال از تاریخ تصویب مصوبه 88/1/30 و نیز تشکیل 5 کمیته ذیل در ارتباط با کارگروه مذکور و ارسال گزارش نهایی کمیته استاندارد سازی به دفتر ریاست جمهوری

الف- کمیته استاندارد سازی : با مسئولیت سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران برای بررسی استانداردهای موجود و تدوین استاندارد های مورد نیاز که تاکنون 25 استاندارد ملی در این زمینه مصوب شده است

ب- کمیته زیر ساخت ها : با مسئولیت وزارت جهاد کشاورزی برای ایجاد زیر ساخت های کشاورزی جهت پیشگیری از مصرف بی رویه آفت کش ها در محصولات کشاورزی و همچنین شناسنامه دار نمودن محصولات کشاورزی

ج- کمیته بستر آزمون: با مسئولیت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی جهت تشخیص باقیمانده آفت کش ها در محصولات کشاورزی

د- کمیته ترویج و اطلاع رسانی : با مسئولیت وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی جهت ترویج فرهنگ استفاده از غذای سالم در مصرف کنندگان و ترویج استفاده درست آفت کش ها در کشاورزان

ه- کمیته مدیریت پروژه : با مسئولیت سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران برای تعیین اولویت ها و زمان بندی اجرای طرح گزارش گیری و کنترل و پایش طرح

- تدوین استانداردهای مربوط به نمونه برداری در مورد بعضی از مواد غذایی (مانند روش نمونه برداری برای کنترل رسمی سطوح مایکو توکسین ها در مواد غذایی) جهت اطمینان از اینکه مقدار نمونه ای که جهت آزمون ارسال می گردد نماینده واقعی کل بهر یا محموله بوده و می توان با آزمون بر روی آن با توجه به اینکه مطابق آخرین روشهای علمی نمونه برداری گردیده است از سلامت و ایمن بودن کل محموله غذایی مطمئن گردید.

- تعیین حدود مجاز میکروبیولوژی و فیزیکوشیمیایی در مورد فرآورده های مختلف غذایی

3- انجام آزمون های فیزیکوشیمیایی و میکروبیولوژی بر روی فرآورده های تولیدشده توسط واحد های تولیدی، نمونه های خریداری شده از بازار و نمونه های وارداتی به منظور تایید سلامت این گونه فرآورده ها و کنترل کیفی آنها و همچنین آزمون اینگونه فرآورده ها براساس استانداردها ملی و یا مدارک معتبر بین المللی و مقایسه این فرآورده ها با حدود مجاز موردنظر

4- استقرار سیستم مدیریتی استاندارد 17025 در آزمایشگاه ها جهت رسیدن به نتایج آزمایشگاهی با صحت و دقت لازم و اطمینان از کنترل صحیح فرآورده های نهایی تولید شده در واحدهای تولیدی و دیگر

- فرآورده های موجود (با توجه به صلاحیت پرسنل و کالیبره بودن کلیه تجهیزات مورد استفاده و دیگر الزامات مورد نظر در این سیستم مدیریت)
- 5- بررسی مشکلات و نیازهای مختلف قشرهای گوناگون مصرف کنندگان به ویژه قشر آسیب پذیر و تعیین لزوم اجباری شدن رعایت موارد استاندارد در خصوص این گونه فرآورده ها (از جمله اجباری شدن استاندارد در مورد فرآورده هایی مانند آبلیمو و همبرگر)
- 6- انجام حدود 15 طرح تحقیقاتی، نگارش حدود 41 مقاله علمی و یک تالیف در زمینه های مرتبط با ایمنی مواد غذایی و ارائه آن در همایش های مختلف

ضمناً در مبحث کاهش ضایعات مواد غذایی از تولید به مصرف فعالیتهای ذیل انجام پذیرفته شده است :

- 1- تدوین آیین کارهای مختلف در مورد واحدهای تولیدی
- 2- آموزش مسئولین فنی واحد های تولیدی و همچنین مسئولین آزمایشگاه این واحد ها جهت هماهنگ سازی روش های آزمون مورد استفاده با توجه به استانداردهای ملی مربوط
- 3- بازدید های ادواری از واحدهای فاقد نشان استاندارد به منظور بررسی مشکلات موجود و ارائه راه کارهای مناسب جهت آماده سازی بستر مناسب درخصوص دریافت پروانه کاربرد علامت برگزاری سمینارها و سخنرانی هایی در جهت کاهش میزان ضایعات و رعایت الگوی مصرف

7-5 ماده 88

در مورد استانداردهای صنایع مهندسی پزشکی در سال های 84 تا پایان 89، تعداد 466 استاندارد تدوین شده است .

در بخش تدوین روش های اجرایی، دستورالعمل ها و آئین کار به ترتیب 32، 36 و 19 آیتام انجام شده است . در بخش تجدیدنظر روش های اجرایی، دستورالعمل ها و آئین کار نیز به ترتیب 7، 6 و 8 آیتام انجام گردیده است .

سایر اقدامات انجام گرفته در این بخش به شرح ذیل :

- 1- آزمون های ایمنی الکتریکی تجهیزات پزشکی جهت احراز اطمینان از کیفیت و استاندارد موردنظر
- 2- حضور در جلسات کمیته استاندارد سازی باندها به خصوص باند های سوختگی در اصفهان
- 3- نظارت بر خرید لوازم و تجهیزات پزشکی بنیاد شهید و امور ایثارگران
- 4- حضور فعال در کمیته مبارزه با قاچاق کالا و ارز
- 5- نظارت بر عملکرد آمبولانس ها با توجه به این که شماره گذاری آمبولانس ها منوط به تایید و مجوز سازمان استاندارد انجام می شود .

6- نظارت دقیق بر پرکننده های گاز اکسیژن

- 7- بازدید مستمر از عملکرد آزمایشگاه های همکار
- 8- تجدید نظر استاندارد ملی ایران شماره 3219 با عنوان دندانپزشکی - مواد ترمیم کننده بر پایه پلیمر - ویژگی ها و روش های آزمون
- 9- تدوین استاندارد ملی ایران شماره 13304 با عنوان آزمایشگاه های پزشکی - کاهش خطا از راه مدیریت ریسک و بهبود مستمر

8-5 بند ماده 61

در مورد استانداردهای سموم دفع آفات نباتی و کودهای شیمیایی ، 32 مورد استاندارد ملی در بخش آفت کش مواد غذایی تدوین شده است ، همچنین 48 مورد استاندارد ملی در بخش کودهای شیمیایی و سموم دفع آفات نباتی تدوین شده است .

همچنین سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در شش گروه فرآورده های غذایی نسبت به تدوین 267 مورد MRL ملی با همکاری صاحب نظران و متخصصان ذیربط از وزارتخانه های بهداشت ، جهادکشاورزی و انستیتو تحقیقات تغذیه ای کشور مبادرت نموده است که در نتیجه استاندارد های ملی ایران به شرح زیر در 9 قسمت تحت عنوان مرز بیشینه مانده آفت کش ها (Maximum Residue Limit) به ثبت رسانده است . ضمناً در استانداردهای جدید تدوین شده و یا تجدید نظر شده فرآورده های غذایی و کشاورزی ، نسبت به درج میزان مجاز باقیمانده آفت کش در آن فرآورده نیز اقدام می شود .

ردیف	عنوان	شماره استاندارد
1	آفت کش ها- مرز بیشینه مانده آفت کش ها در فرآورده های دامی	6349-4
2	آفت کش ها-مرز بیشینه مانده آفت کش ها - صیفی جات	12581
3	آفت کش ها-مرز بیشینه مانده آفت کش ها - سبزی های غده ای و ریشه ای	12582
4	آفت کش ها- مرز بیشینه مانده آفت کش ها - سبزی های برگی	12583
5	آفت کش ها-مرز بیشینه مانده آفت کش ها- حبوبات	13116
6	آفت کش ها-مرز بیشینه مانده آفت کش ها-میوه های سردسیری	13117
7	آفت کش ها-مرز بیشینه مانده آفت کش ها-میوه های گرمسیری و نیمه گرمسیری	13118
8	آفت کش ها-مرز بیشینه مانده آفت کش ها-دانه های روغنی	13119
9	آفت کش ها-مرز بیشینه مانده آفت کش ها-غلات	13120

- با رویکرد ترویج کشاورزی پایدار ، این سازمان استاندارد ملی ایران به شماره 11000 با عنوان "راهنمای تولید ، فرآوری ، برچسب گذاری و بازاریابی مواد غذایی ارگانیک " را تدوین نموده است .

فهرست استاندارد های ملی مربوط به کودهای شیمیایی و سموم دفع آفات نباتی

ردیف	عنوان	شماره ملی
1	آفت کشها- بوتاکلر تکنیکال - ویژگیها و روشهای آزمون	6879
2	آفت کشها- واژه نامه	6882
3	آفت کشها- اتیون تکنیکال - ویژگیها و روشهای آزمون	6880
4	آفت کشها- کلرپریفوس تکنیکال - ویژگیها و روشهای آزمون	6881
5	آفت کشها - مالاتیون - گردپاشیدنی - ویژگیها و روشهای آزمون	306
6	آفت کشها - لیندین کروماهای ترشونده (وتابل) - ویژگیها و روشهای آزمون	5953
7	آفت کشها - لیندن تکنیکال - ویژگیها و روشهای آزمون	167
8	آفت کشها- دیازینون تکنیکال (با پایدار کننده) - ویژگیها	193
9	آفت کشها- تری کلروفون تکنیکال - ویژگیها و روشهای آزمون	153
10	آفت کشها - تری کلروفون گردهای قابل حل در آب - ویژگیها و روشهای آزمون	5958
11	آفت کشها- دیازینون تکنیکال - روش آزمون	5956
12	آفت کشها و سایر ترکیبات شیمیایی کشاورزی - اصول انتخاب نام های عمومی	7896
13	آفت کشها - اسامی بدون نیاز به نام های عمومی	7895
14	آفت کشها و سایر ترکیبات شیمیایی کشاورزی - نام های عمومی	7894
15	آفت کشها - مالاتیون تکنیکال - ویژگیها	282
16	آفت کشها - مالاتیون تکنیکال - روشهای آزمون	5955
17	کود شیمیایی سوپر فسفات ساده - ویژگیها	5614
18	کود شیمیایی پتاسیم سولفات - ویژگیها - تجدیدنظر سوم	128
19	آفت کشها و سایر ترکیبات شیمیایی کشاورزی - نام های عمومی	7894
20	آفت کشها و سایر ترکیبات شیمیایی کشاورزی - اصول انتخاب نام های عمومی	7896
21	کود شیمیایی - تعیین مقدار نیترات نیتروژن - به روش وزن سنجی نیترون	8783
22	کود شیمیایی - اندازه گیری جرم حجمی ظاهری - (آزاد)	8782
23	کودهای جامد مرکب - آمیخته همگن - ویژگیها	191-1
24	کودهای جامد مرکب - آمیخته ناهمگن - ویژگیها	191-2
25	کودهای چند ماده ای	192
26	کودهای جامد مرکب - آمیخته همگن - ویژگیها	192-1
27	کودهای جامد مرکب - آمیخته ناهمگن - ویژگیها	192-2

2686	روش عصاره گیری فسفر قابل استفاده در کودهای شیمیایی	28
2688	روش عصاره گیری فسفاتهای محلول در آب در کودهای شیمیایی	29
2690	اندازه گیری فنوکل بروش حجمی در کودهای شیمیایی	30
2691	اندازه گیری ازت آمونیاکی در کودهای شیمیایی بروش نیتراسیون بعد از تقطیر	31
2824	نمونه برداری کودها - روشهای کاهش کودهای جامد	32
3110	نمونه برداری از کودهای جامد	33
5283	کودها و بهسازی های خاک - واژه نامه	34
5284	کودها و بهسازی خاک - گروه بندی	35
6515	کودها - روش های هضم اسیدی برای اندازه گیری روی ، سرب ، کادمیوم ، کبالت ، کرم ، مس ، منگنز و نیکل	36
6516	کودها - روش اندازه گیری روی ، سرب ، کادمیم ، کبالت ، کرم ، مس ، منگنز و نیکل به وسیله جذب اتمی شعله ای	37
6517	کودها - اندازه گیری جیوه به روش جذب اتمی بدون شعله (سیستم هیدرید)	38
6518	کودها - اندازه گیری آرسنیک به دو روش فتومتر و جذب اتمی با سیستم تولید هیدرید	39
6519	کودها - اندازه گیری سلنیم به روش جذب اتمی به کمک کوره گرافیتی	40
6396	حبوبات - آئین کار مصرف بهینه کودهای شیمیایی متداول	41
6397	غلات - آئین کار مصرف بهینه کودهای شیمیایی متداول	42
8660	کودهای جامد - آزمون الک کردن - روش آزمون	43
8661	کودها - تعیین جرم حجمی ظاهری (آزاد) کودهای ریزدانه - روش آزمون	44
9024	ماشینهای کشاورزی - تجهیزات بذریاشی - کاشت ، پخش کودها و سمپاشی - عرض های کاری توصیه شده	45
9947	کودهای جامد و مواد آهکی - اندازه گیری رطوبت به روش وزن سنجی در فشار کاهش یافته	46
9948	کودهای - اندازه گیری سرعت جاری شدن	47
9949	کودهای جامد و مواد آهکی - اندازه گیری رطوبت به روش وزن سنجی در دمای $105 + 2$	48

فهرست استانداردهای مربوط به باقیمانده سموم آفت کش در مواد غذایی

ردیف	عنوان	شماره ملی
1	سموم دفع آفات نباتی	208
2	روش های نمونه گیری مواد غذایی محصولات کشاورزی در تعیین باقیمانده سموم آفت کش	2649

2664	روش های آزمون تعیین باقیمانده سموم آفت کشی کلره ، فسفره در مواد غذایی و محصولات کشاورزی	3
4190	عملیات خوب آزمایشگاه باقیمانده آفت کش ها	4
5059	روش نمونه برداری از محصولات گوشت قرمز و گوشت ماکیان برای اندازه گیری باقی مانده سموم آفت کش	5
5060	واژه نامه باقیمانده آفت کش ها	6
5818-1	شیر و فرآورده های آن - اندازه گیری مانده آفت کش ها (ترکیبات آلی کلره)_قسمت اول : ملاحظات کلی و روشهای استخراج	7
5818-2	شیر و فرآورده های آن - اندازه گیری مانده آفت کش ها (ترکیبات آلی کلره)_قسمت دوم : روش های تصفیه و اندازه گیری	8
6349-1	آفت کش ها- مرز بیشینه مانده مجاز- قسمت اول : حبوبات	9
6349-2	آفت کش ها- مرز بیشینه مانده مجاز- قسمت دوم : سبزی ها	10
6349-3	آفت کش ها- مرز بیشینه مانده مجاز- قسمت سوم : میوه ها	11
6349-4	آفت کش ها - مرز بیشینه مانده مجاز - قسمت چهارم : در فرآورده های دامی	12
6349-5	آفت کش ها - مرز بیشینه مانده مجاز - قسمت پنجم : دانه های روغنی	13
6349-6	آفت کش ها- مرز بیشینه مانده مجاز - قسمت ششم : غلات	14
6656	سموم آفت کش در خربزه - باقی مانده مجاز	15
7045	خوراک دام و طیور- اندازه گیری مانده آفت کش های آلی کلر دار به روش کروماتوگرافی گازی - روش آزمون	16
7047	توتون و فرآورده های آن - تعیین بقایای سموم ارگانوکلرین در توتون - روش آزمون	17
8262-1	آفت کش ها - اندازه گیری میزان مانده آفت کش ها و بی فنیل های چند کلردار در غذاهای حاوی چربی - قسمت اول : کلیات	18
8262-2	آفت کش ها - اندازه گیری میزان مانده آفت کش ها و بی فنیل های چند کلردار در غذاهای حاوی چربی - قسمت دوم : استخراج چربی	19
8262-3	آفت کش ها - اندازه گیری میزان مانده آفت کش ها و بی فنیل های چند کلردار در غذاهای حاوی چربی - قسمت سوم : روش های تصفیه	20
8262-4	آفت کش ها - اندازه گیری میزان مانده آفت کش ها و بی فنیل های چند کلردار در غذاهای حاوی چربی - قسمت چهارم : اندازه گیری آزمون های تاییدی و سایر	21
8366	آفت کش ها - تعیین باقی مانده در محصولات کشاورزی و دامی - روش های نمونه برداری	22
9037-1	آفت کش ها - روش چند مانده ای برای اندازه گیری میزان مانده آفت کش ها دز غذاهای غیر چرب با استفاده از روش کروماتوگرافی گازی - قسمت اول : کلیات	23
9037-2	آفت کش ها - روش چند مانده ای برای اندازه گیری میزان مانده آفت کش ها دز غذاهای غیر چرب با استفاده از روش کروماتوگرافی گازی - قسمت دوم : روش های استخراج و تصفیه	24

9037-3	آفت کش ها - روش چند مانده ای برای اندازه گیری میزان مانده آفت کش ها دز غذاهای غیر چرب با استفاده از روش کروماتوگرافی گازی - قسمت سوم : اندازه گیری و آزمون های تاییدی	25
13119	آفت کش ها - مرز بیشینه مانده آفت کش ها - دانه های روغنی	26
13116	آفت کش ها - مرز بیشینه مانده آفت کش ها - حبوبات	27
13120	آفت کش ها - مرز بیشینه مانده آفت کش ها - غلات	28
13117	آفت کش ها - مرز بیشینه مانده آفت کش ها - میوه های سردسیری	29
13118	آفت کش ها - مرز بیشینه مانده آفت کش ها - میوه های گرمسیری و نیمه گرمسیری	30
12968	خوراک انسان - دام - بیشینه رواداری فلزات سنگین	31
11000	راهنمای تولید، فراوری، برچسب گذاری، عرضه و بازاریابی مواد غذایی ارگانیک	32

9-5 بند ب ماده 57 و ماده 56

در مورد فناوری اطلاعات و ارتباطات، در سال های 84 تا پایان 89 حدود 330 استاندارد ملی تدوین و حدود 330 موضوع نیز در دست تدوین بوده و در زمینه مخابرات 723 استاندارد ملی تدوین شده است.

10-5 بند ج ماده 109

تعداد استانداردهای چاپ شده در رشته رایانه و فرآوری داده ها تا کنون 314 استاندارد می باشد که از استانداردهای مهم مربوط به بند فوق میتوان به موارد ذیل نام برد:

ردیف	عنوان	شماره استاندارد
1	چیدمان حروف و علائم فارسی بر صفحه کلید رایانه	9147
2	تبادل و شیوه نمایش اطلاعات فارسی بر اساس یونی کد	6219
3	حروف فارسی در کامپیوتر	1622
4	کد تبادل اطلاعات 8 بیتی فارسی	3342
5	مهندسی نرم افزار - گواهی کردن مهندسی حرفه ای نرم افزار - چارچوب کاری مقایسه	12942
6	راهبری سازمانی فناوری اطلاعات	12047
7	مهندسی نرم افزار - گواهی کردن مهندسی حرفه ای نرم افزار - چارچوب کاری مقایسه	13013-1
8	فناوری اطلاعات - گرافیک کامپیوتری، پردازش تصویر و نمایش داده محیطی - ویژگی	13034-4

	کدگذاری داده محیطی (EDCS) برای الحاق به زبان برنامه نویسی . قسمت چهارم : C	
13006	فناوری اطلاعات – چارچوب کاری سامانه ی واژه نامه ی منبع اطلاعاتی (IRDS)	9

- استاندارد "فناوری اطلاعات - شناسایی از طریق فرکانس رادیویی برای مدیریت اقلام-...." گروه استانداردهای مرتبط با RFID شامل 6 استاندارد با مجموعه شماره ملی ISIRI-ISO/IEC 18000 و شماره ملی ISIRI-ISO/IEC 24710 و شماره ملی ISIRI-ISO/IEC 18001
 _ استاندارد " کارت های هوشمند:(پروتکل انتقال- ساختار واحد داده پروتکل کاربرد از راه دور - پشتیبانی از پروتکل اصالت سنجی توسعه- ساختار بسته امن) برای کاربردهای مبتنی بر کارت مدار مجتمع جهانی " به شماره ملی های ISIRI- ETSI TS 102 124 و ISIRI- ETSI TS 102 225 و ISIRI-ETSI TS 102226 و ISIRI-ETSI TS 102310

11-5 ماده 58 و ماده 63

در مورد استانداردهای زیست محیطی تعداد 13 استاندارد سری 14000 شامل استانداردهای ارزیابی چرخه حیات ، برچسب گذاری زیست محیطی ، گازهای گلخانه ای و واژگان و تعاریف تدوین شده است . سایر اقدامات انجام گرفته بشرح ذیل :

- حضور فعال در اجلاس مدیریت زیست محیطی (کمیته فنی 207 ایزو)
- چاپ مقاله مرتبط در مجله ایزو و ارائه پیشنهاد تغییر در نگارشهای آینده استاندارد بین المللی ایزو 14000

12-5 بند ج ماده 104 و بند م ماده 52

در زمینه استانداردهای خدماتی ، آموزشی ، فرهنگی تعداد 297 استاندارد تدوین شده است .

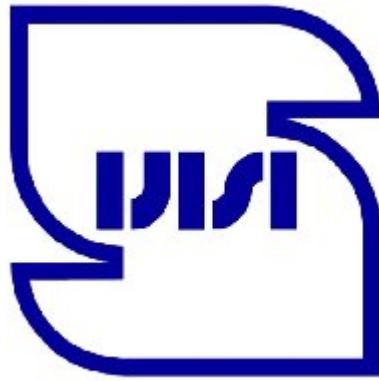
13-5 ردیف 1 بند الف ماده 13

در زمینه بانکداری 3 استاندارد تدوین شده و 2 استاندارد مرتبط با خدمات مالی نیز در دست تدوین است .

14-5 ماده 123

در زمینه استاندارد سازی سامانه های حفاظتی و امنیتی مورد نیاز سازمانها و نهادها ، اقدامات اولیه در حال انجام است و 11 استاندارد در ارتباط با امنیت شبکه در دستور کار قرار گرفته است . همچنین سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در راستای مشارکت در روند سیاستگذاری و اولویت بندی تدوین استانداردهای حفاظتی و امنیتی ، درپیش از 7 جلسه کمیته استاندارد های امنیتی فناوری اطلاعات که در دفتر امور زیر بنایی فناوری اطلاعات وزارتخانه ارتباطات و فناوری اطلاعات تشکیل گردیده حضور فعال داشته که در مرحله اول 17 استاندارد با اولویت بالا به کمیته برنامه ریزی سازمان اعلام گردیده که از این تعداد ، 24 استاندارد در مراحل ذیل می باشند:

شماره استاندارد ملی	شماره استاندارد بین المللی	ردیف
ISIRI-ISO/IEC 27001	ISO/IEC 27001	1
ISIRI-ISO/IEC 27002	ISO/IEC 27002	2
ISIRI-ISO/IEC 27006	ISO/IEC 27006	3
ISIRI 10824-4	ISO/IEC 18033-4	4
ISIRI 10823	ISO/IEC 18032	5
ISIRI 10821-2	ISO 9564-2	6
ISIRI 10821-3	ISO 9564-3	7
ISIRI 9970-1	ISO 13335-1	8
ISIRI 11210-1	ISO/IEC 18028-1	9
ISIRI 11210-2	ISO/IEC 18028-2	10
ISIRI 10824-3	ISO/IEC 18033-3	11
ISIRI 10825-4	ISO/IEC 9798-4	12
ISIRI 10824-1	ISO/IEC 18033-1	13
ISIRI 15408-1	ISO/IEC 15408-1	14
ISIRI- ISO/IEC 15408-2	ISO/IEC 15408-2	15
در دست تدوین توسط مرکز تحقیقات انفورماتیک است.	ISO/IEC 15408-3	16
ISIRI 10822-3	ISO/IEC 11770-3	17
ISIRI 10822-4	ISO/IEC 11770-4	18
ISIRI 6417-8	ISO/IEC 2382-8	19
ISIRI 11494-1	ISO/IEC 14888-1	20
ISIRI 9598-1	ISO/IEC 10118-1	21
ISIRI 9598-4	ISO/IEC 10118-4	22
ISIRI 12501	ISO/IEC 13492	23
ISIRI 15292	ISO/IEC 15292	24

فصل 6

عملکرد شاخص های کلان توسعه استاندارد سازی و کیفیت

در طول برنامه چهارم و مقایسه با طول برنامه سوم

و سه ساله اخیر

**گزارش عملکرد سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در برنامه چهارم توسعه
(از ابتدای 1384 تا پایان 1389)**

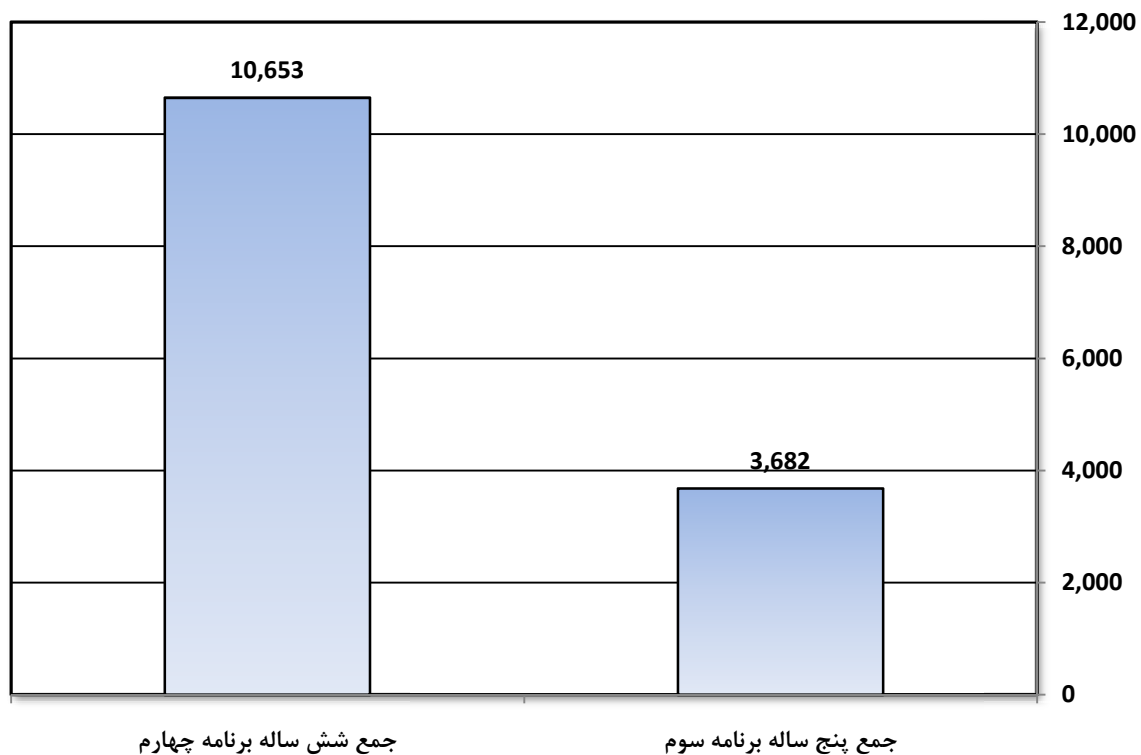
دفتر برنامه ریزی و فناوری اطلاعات – خرداد ماه 1390

1-6 عملکرد اهم شاخص های کلان توسعه نظام استاندارد سازی و کیفیت طی سالهای 84 تا پایان 89

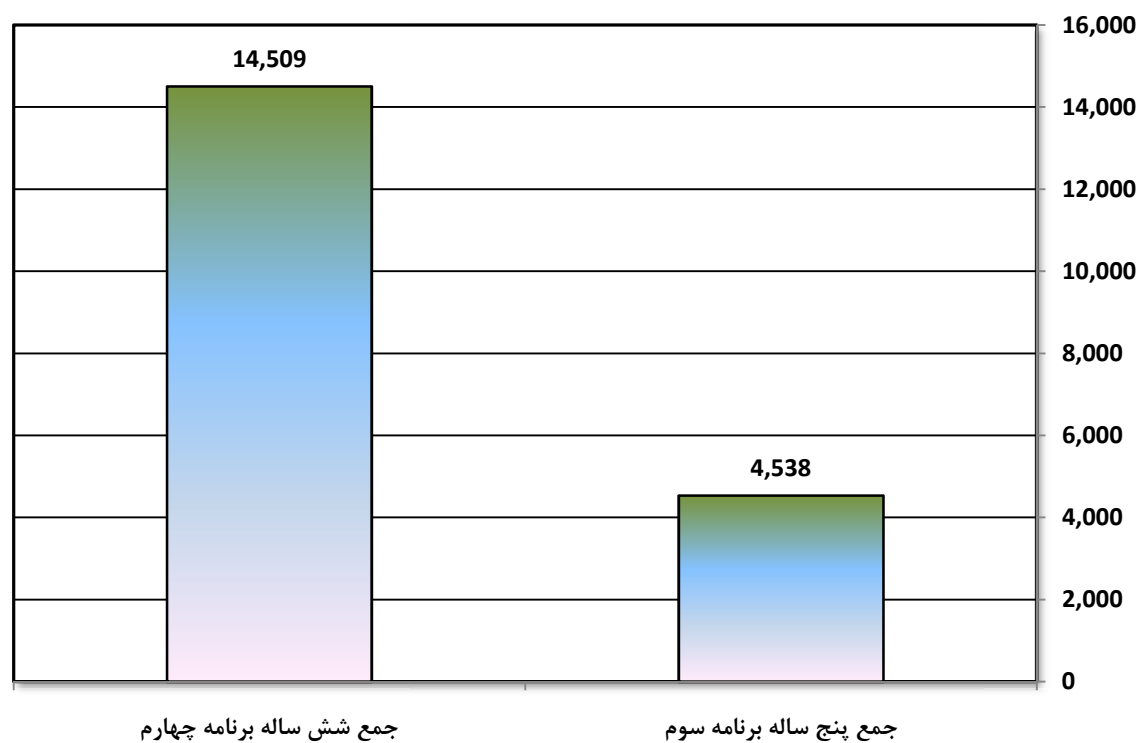
ردیف	شاخصهای کلان	واحد متعارف	سالهای برنامه سوم						جمع پنج ساله برنامه سوم	سالهای برنامه چهارم					درصد رشد برنامه چهارم به برنامه سوم	
			1383	1382	1381	1380	1379	1384		1385	1386	1387	1388	1389		
1	تدوین و تجدیدنظر استانداردهای ملی	فقره	968	853	797	699	365	3,682	970	617	2,486	1,770	2,329	2,481	10,653	189%
2	مشارکت در تدوین استانداردهای بین المللی	فقره	420	700	720	640	680	3,160	480	547	385	372	478	425	2,687	-15%
3	آموزش مسئولین کنترل کیفیت (نفر - ساعت)	نفر ساعت	120,000	127,000	96,000	100,000	79,000	522,000	114,000	126,000	165,000	218,000	242,000	273,000	1,138,000	118%
4	صدور پروانه کاربرد علامت استاندارد	پروانه	1,157	1,012	903	774	692	4,538	1,801	1,818	2,106	2,616	2,822	3,346	14,509	220%
5	صدور گواهینامه صادراتی و وارداتی	گواهینامه	66,000	61,400	81,000	64,000	65,000	337,400	93,000	77,500	85,965	100,548	109,643	113,350	580,006	72%
6	بازرسی فنی از واحدهای تولیدی و خدماتی	واحد	20,000	17,500	16,800	16,000	15,000	85,300	26,800	28,000	30,959	39,888	49,600	48,500	223,747	162%
7	نمونه برداری و آزمون محصولات واحدهای تولیدی و مراکز عرضه *	نمونه	64,800	62,400	55,200	52,800	60,000	295,200	74,000	96,600	92,160	95,000	154,000	115,000	626,760	112%
8	نمونه برداری و آزمون کالاهای صادراتی و وارداتی	نمونه	79,200	73,680	97,200	76,800	78,000	404,880	131,000	136,851	160,686	170,000	206,000	208,000	1,012,537	150%
9	آزمون وسایل سنجش و اتگ فلزات گرانبها	وسيله	181,214	593,106	455,112	450,883	147,203	1,827,518	188,500	199,568	303,854	303,706	325,000	264,000	1,584,628	-13%
10	تأیید صلاحیت موسسات ارزیابی انطباق (آزمایشگاههای همکار، 17025، شرکتهای بازرسی بازرسی فنی، شرکتهای بازرسی کالاهای صادراتی و وارداتی و شرکتهای مشاوره سیستمهای مدیریت کیفیت)	تأیید صلاحیت	60	75	80	41	18	274	59	50	100	534	399	410	1,552	466%
11	آزمون و کنترل نازل های سوخت مایع (گازوئیل و بنزین)	نازل	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	32,500	56,800	89,300	#DIV/0!

* در سالهای 88 و 89 با اجرای طرح طاها (طرح اجرای هماهنگ استاندارد) کنترل بازار صورت گرفت که حدود 80000 نمونه مورد نمونه برداری و آزمون در آزمایشگاههای سازمان و همکار گرفتند که نتایج حدود 75٪ آنها با استاندارد مطابقت داشتند. آمار آن در جدول فوق لحاظ شده است.

تدوین و تجدیدنظر استانداردهای ملی

صدور پروانه کاربرد علامت استاندارد

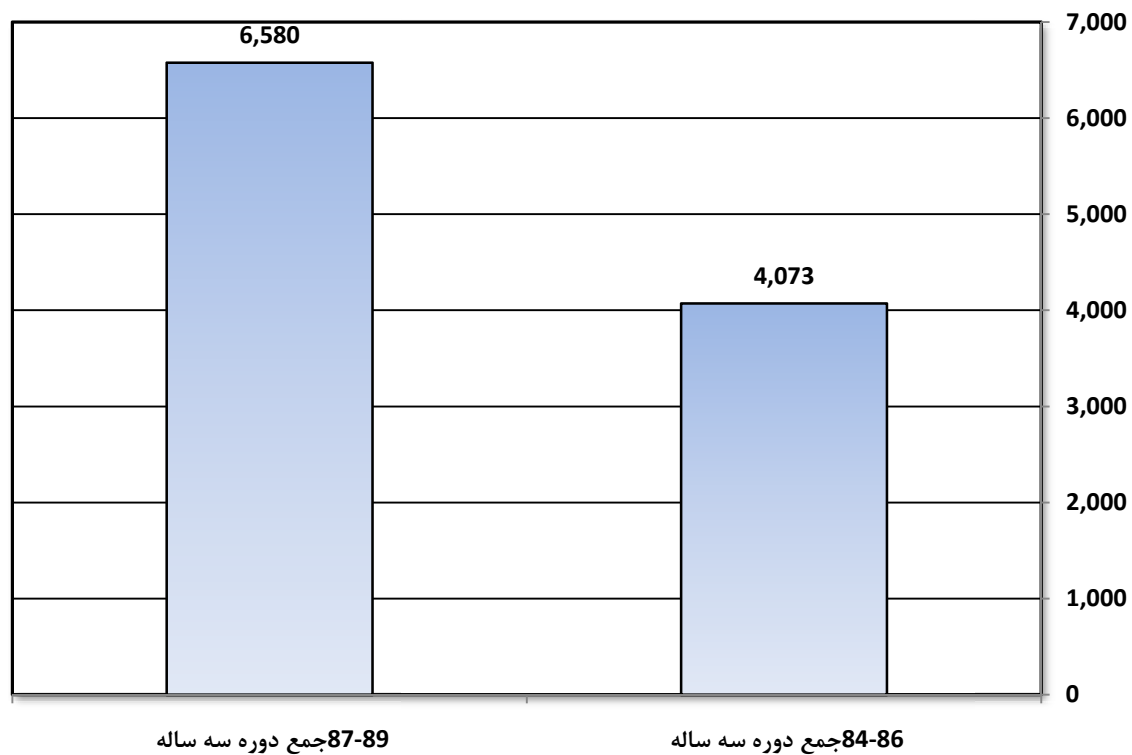

2-6 عملکرد اهم شاخص های کلان سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران
طی سالهای 87-89 و مقایسه آن با سالهای 84-86

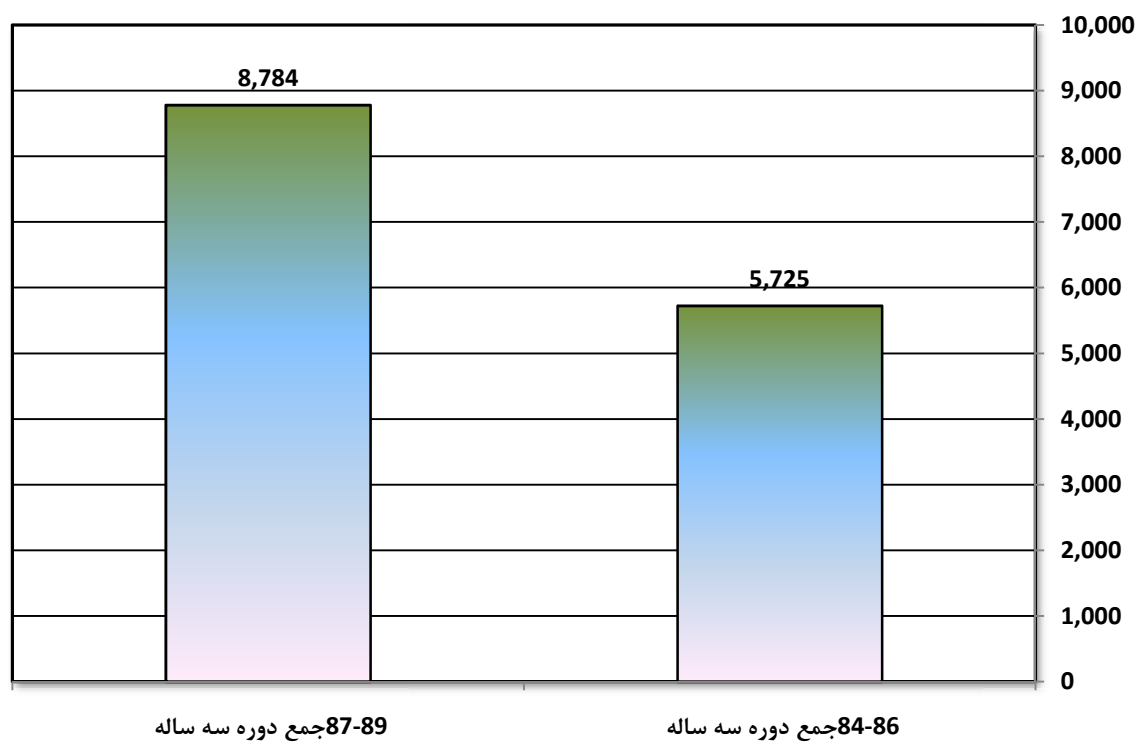
ردیف	شاخص های کلان	1384	1385	1386	جمع دوره سه ساله 86-84	1387	1388	1389	جمع دوره سه ساله 89-87	درصد رشد سه ساله 89-87 به سه ساله 86-84
1	تدوین و تجدیدنظر استانداردهای ملی	970	617	2,486	4,073	1,770	2,329	2,481	6,580	62%
2	مشارکت در تدوین استانداردهای بین المللی	480	547	385	1,412	372	478	425	1,275	-10%
3	آموزش مسئولین کنترل کیفیت (نفر - ساعت)	114,000	126,000	165,000	405,000	218,000	242,000	273,000	733,000	81%
4	صدور پروانه کاربرد علامت استاندارد	1,801	1,818	2,106	5,725	2,616	2,822	3,346	8,784	53%
5	صدور گواهینامه صادراتی و وارداتی	93,000	77,500	85,965	256,465	100,548	109,643	113,350	323,541	26%
6	بازرسی فنی از واحدهای تولیدی و خدماتی	26,800	28,000	30,959	85,759	39,888	49,600	48,500	137,988	61%
7	نمونه برداری و آزمون محصولات واحدهای تولیدی و مراکز عرضه	74,000	96,600	92,160	262,760	95,000	154,000	115,000	364,000	39%
8	نمونه برداری و آزمون کالاهای صادراتی و وارداتی	131,000	136,851	160,686	428,537	170,000	206,000	208,000	584,000	36%
9	آزمون وسایل سنجش و انگ فلزات گرانبها	188,500	199,568	303,854	691,922	303,706	325,000	264,000	892,706	29%
10	تایید صلاحیت موسسات ارزیابی انطباق (آزمایشگاههای همکار، 17025، شرکتهای بازرسی فنی، شرکتهای بازرسی کالاهای صادراتی و وارداتی و شرکتهای مشاوره سیستمهای مدیریت کیفیت)	59	50	100	209	534	399	410	1,343	543%
11	آزمون و کنترل نازل های سوخت مایع (گازوئیل و بنزین)	-	-	-	0	-	32,500	56,800	89,300	#DIV/0!

* در سالهای 88 و 89 با اجرای طرح طاها (طرح اجرای هماهنگ استاندارد) کنترل بازار صورت گرفت که حدود 80000 نمونه مورد نمونه برداری و آزمون در آزمایشگاههای سازمان و همکار قر گرفتند که نتایج حدود 75٪ آنها با استاندارد مطابقت داشتند. آمار آن در جدول فوق لحاظ شده است.

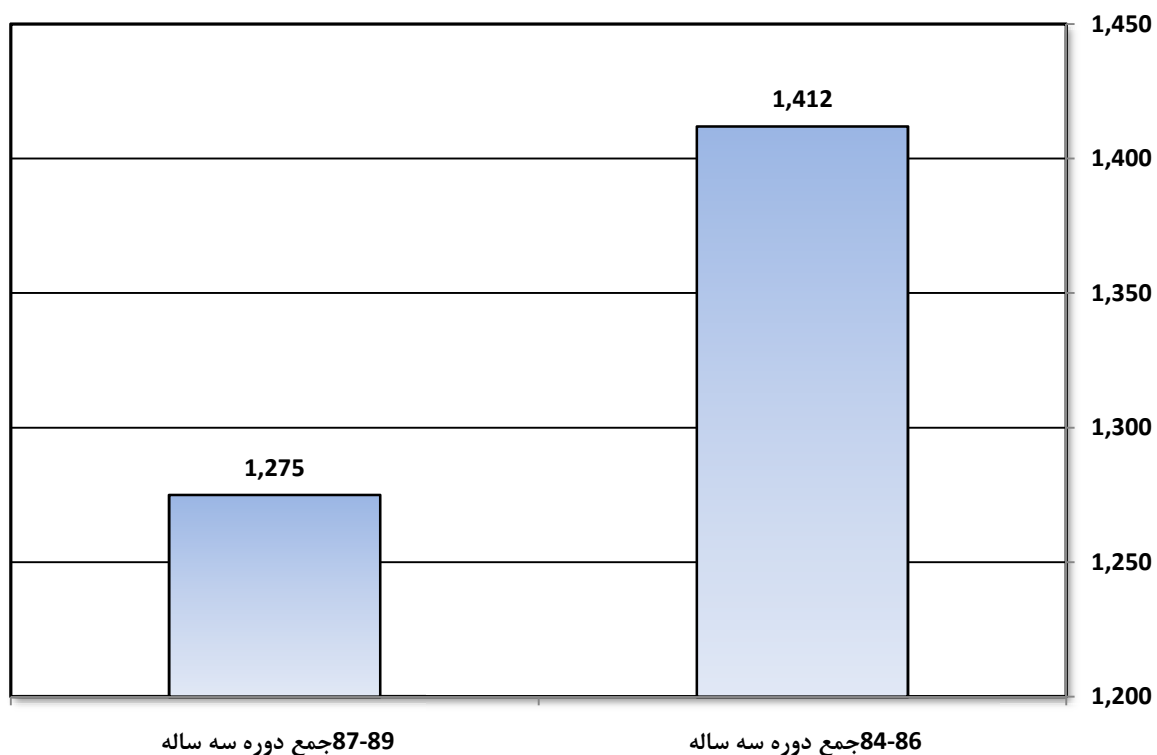
تدوین و تجدیدنظر استانداردهای ملی

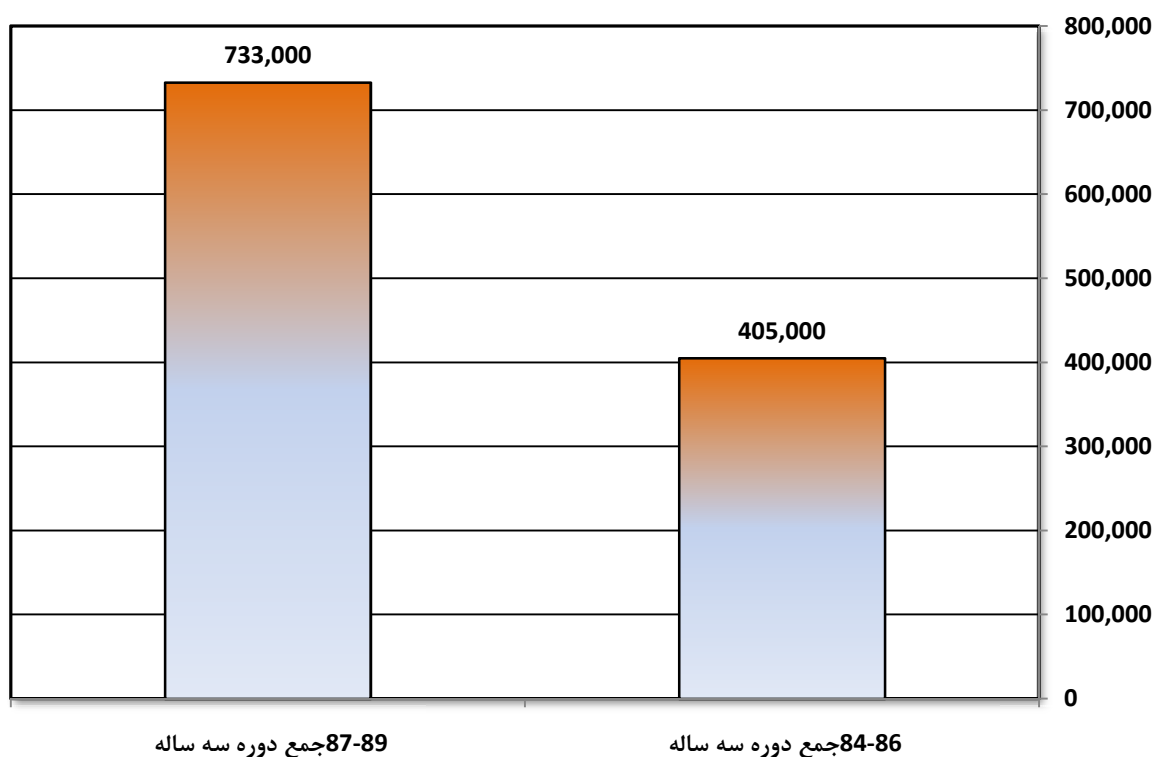
صدور پروانه کاربرد علامت استاندارد

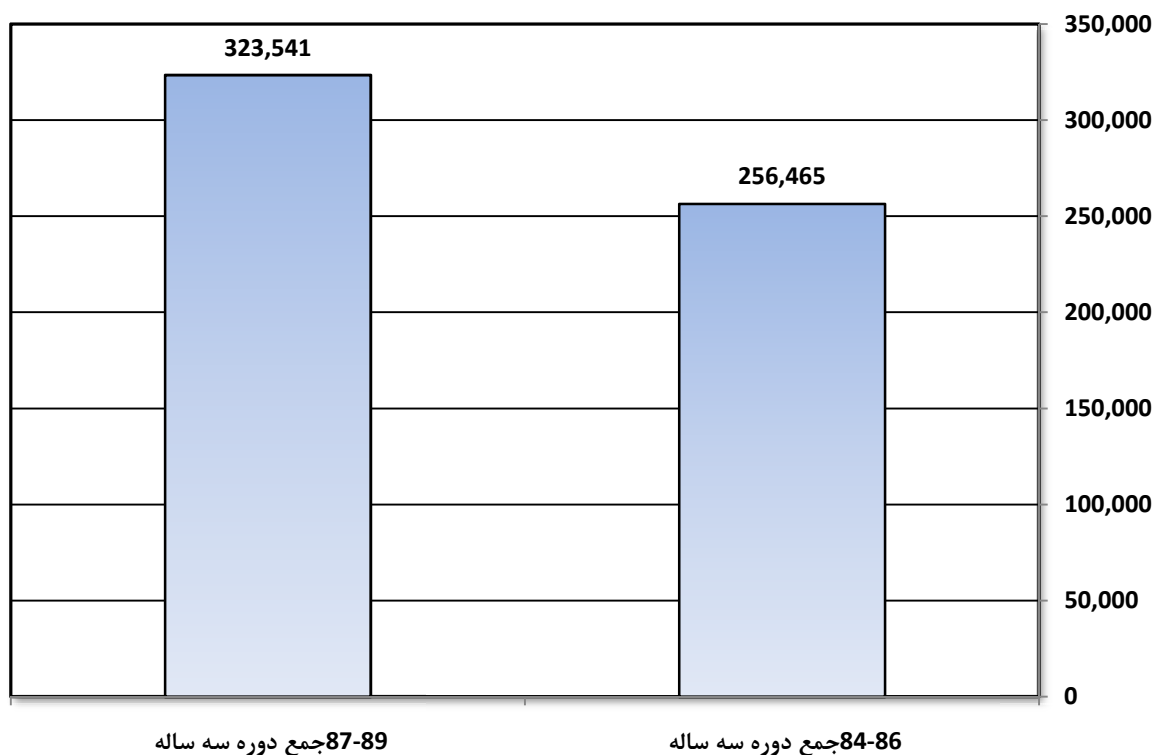
مشارکت در تدوین استانداردهای بین المللی

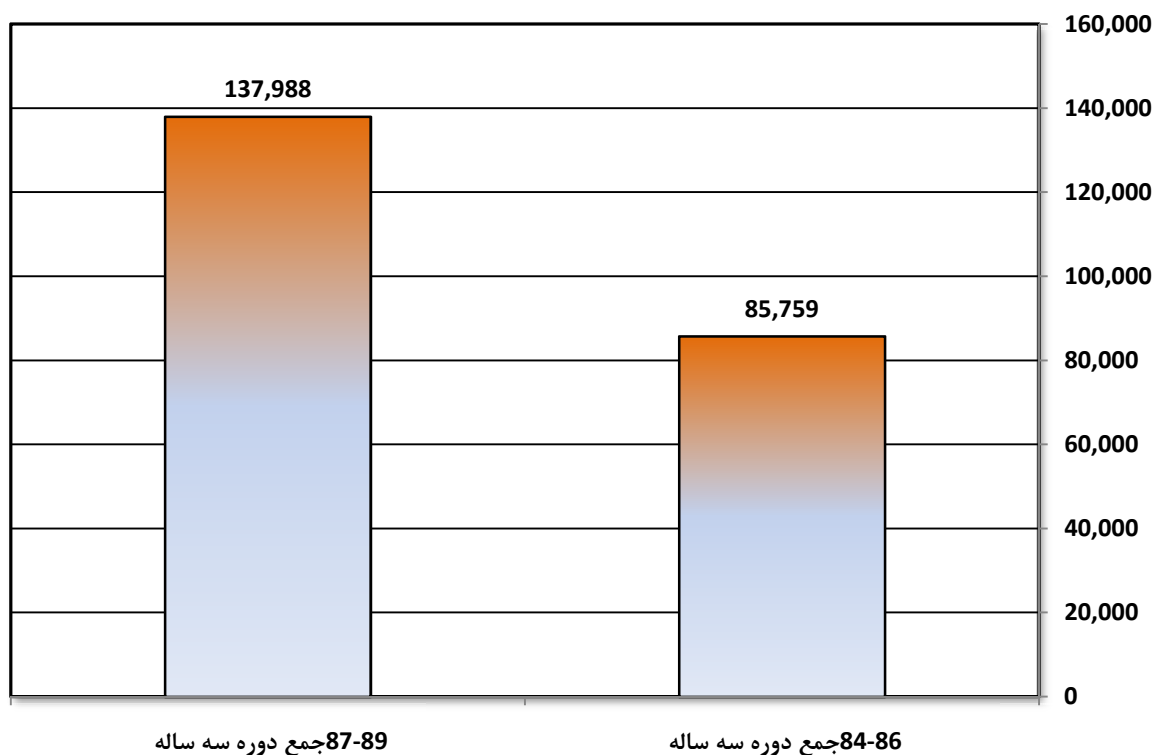
آموزش مسئولین کنترل کیفیت (نفر - ساعت)

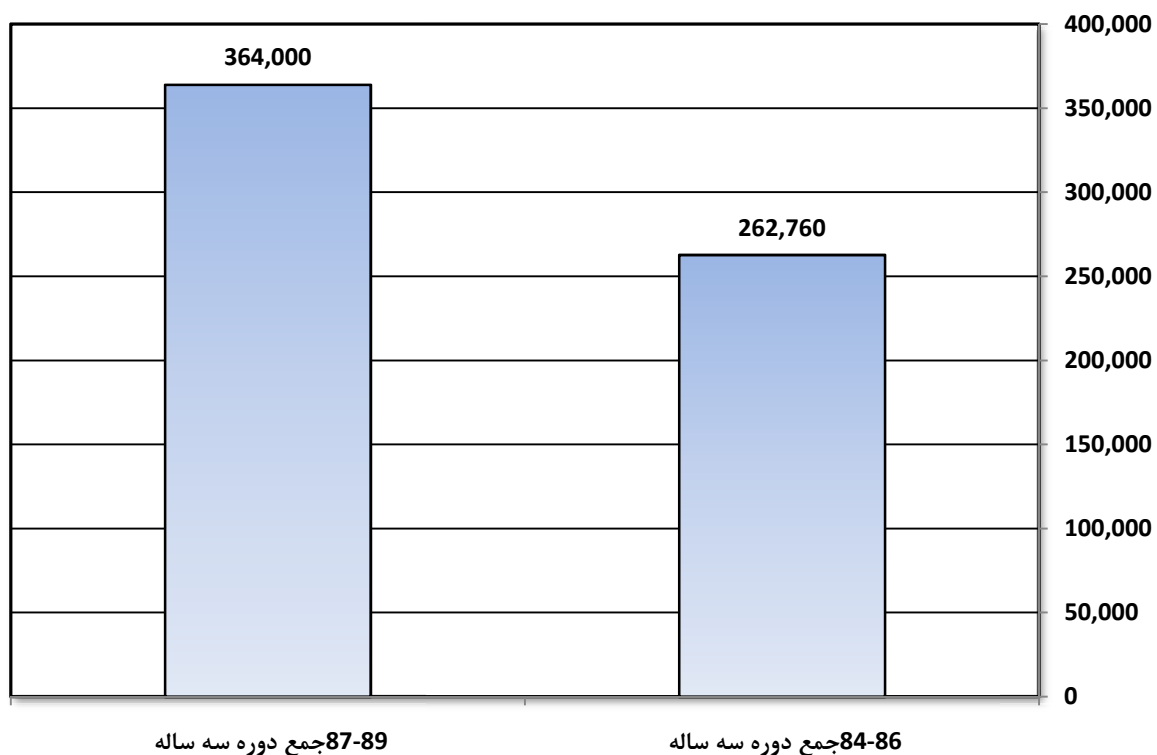
صدور گواهینامه صادراتی و وارداتی

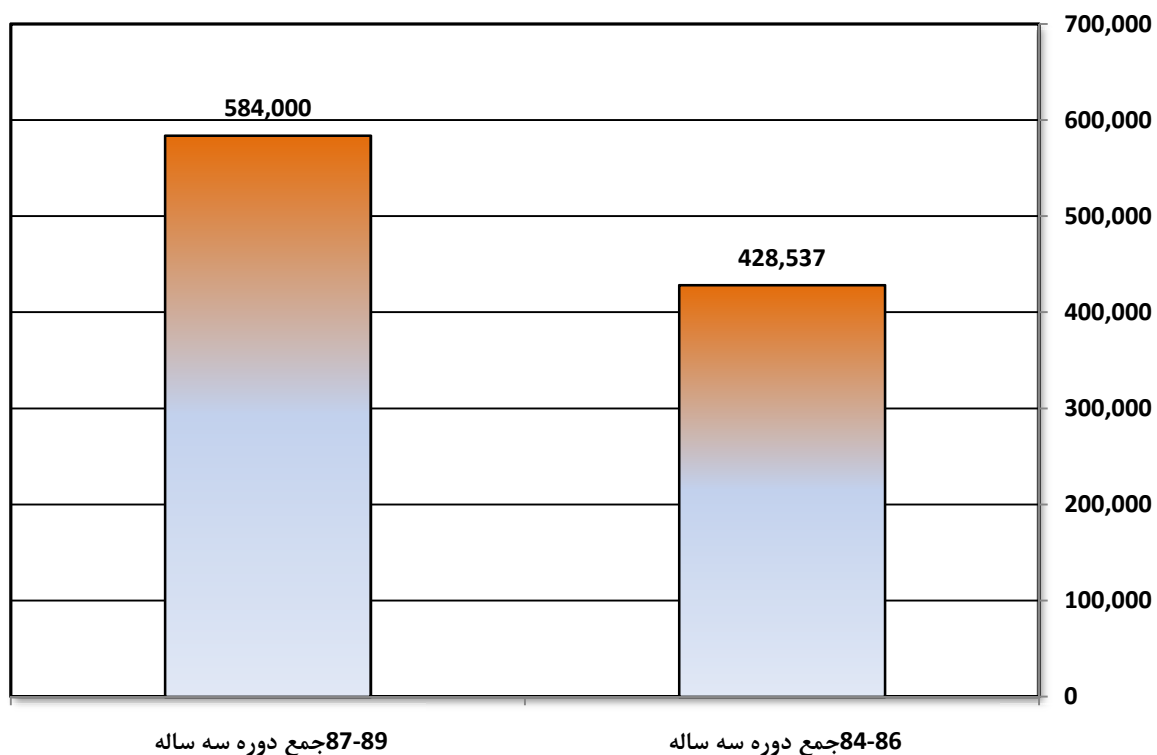
بازرسی فنی از واحدهای تولیدی و خدماتی

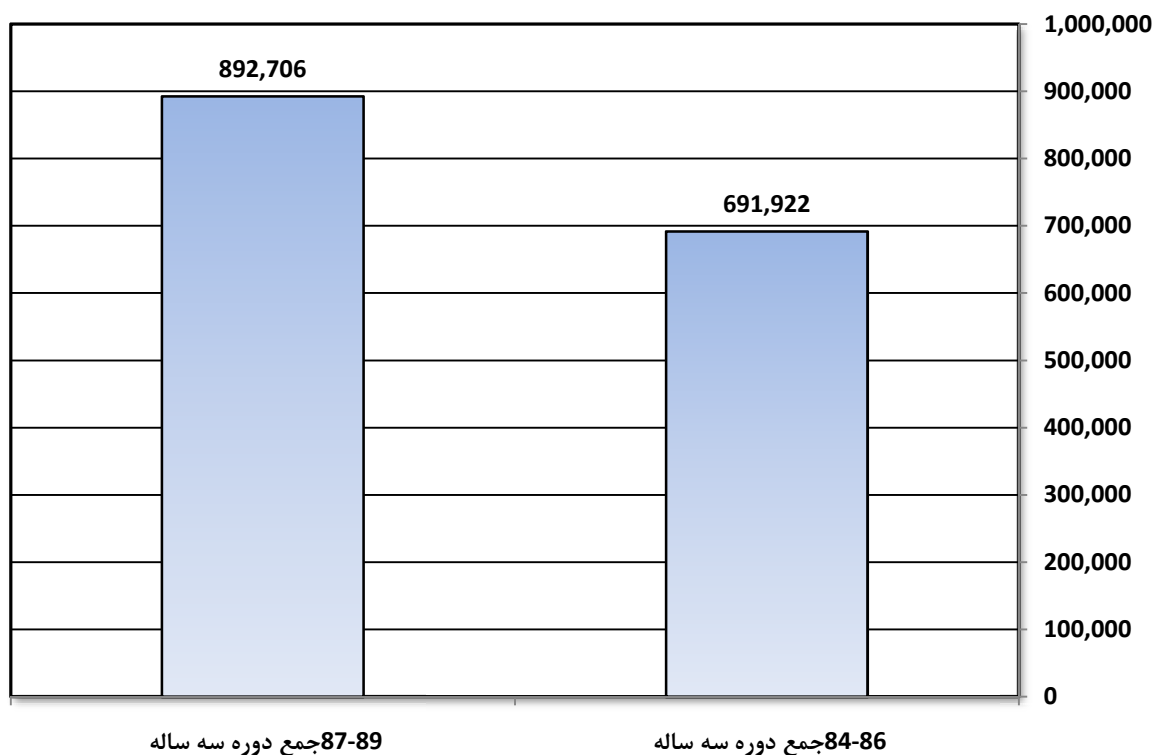
نمونه برداری و آزمون محصولات واحدهای تولیدی و مراکز عرضه

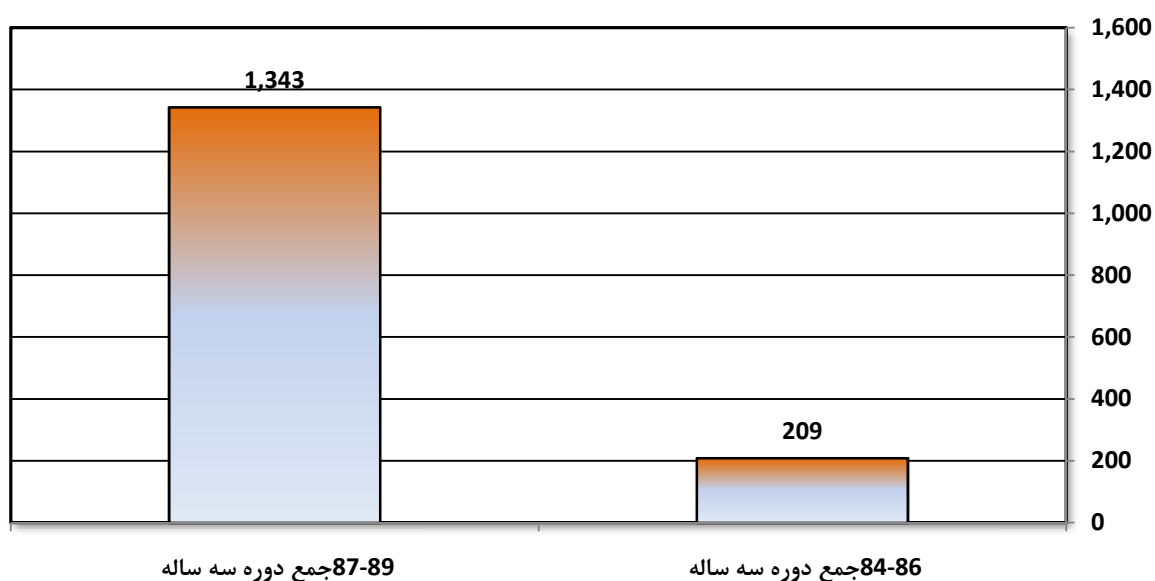
نمونه برداری و آزمون کالاهای صادراتی و وارداتی

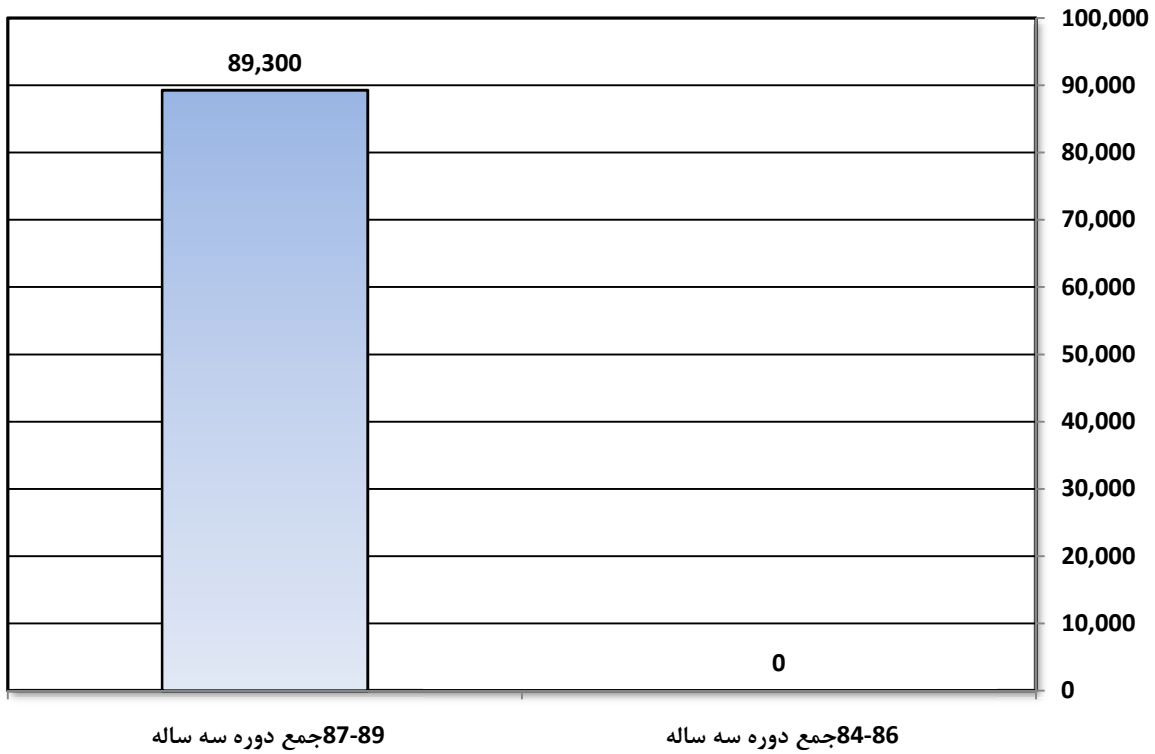
آزمون وسایل سنجش و انگ فلزات گرانبها

تایید صلاحیت موسسات ارزیابی انطباق
 آزمایشگاههای همکار، ۱۷۰۲۵، شرکتهای بازرسی فنی، شرکتهای بازرسی
 کالاهای صادراتی و وارداتی و شرکتهای مشاوره سیستمهای مدیریت
 (کیفیت)

آزمون و کنترل نازل های سوخت مایع (گازوئیل و بنزین)

فصل 7

خواسته ها و پیشنهادات سازمان برای تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی

گزارش عملکرد سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در برنامه چهارم توسعه
(از ابتدای 1384 تا پایان 1389)

دفتر برنامه ریزی و فناوری اطلاعات – خرداد ماه 1390

نظر به اهمیت نهادینه کردن استانداردها در کلیه شئون جامعه اعم از اقتصادی، صنعتی، علمی، فناوری، اجتماعی و فرهنگی و ضرورت توسعه نظام ملی استانداردسازی و کیفیت در کشور و با توجه به تاکید قوانین مربوطه از جمله سند چشم انداز بیست ساله نظام جمهوری اسلامی همچنین منویات ابلاغی مقام معظم رهبری در بند ج سیاستهای کلی اصل 44 قانون اساسی با عنوان " توسعه و ارتقاء استانداردهای ملی و انطباق نظام های ارزیابی کیفیت با استانداردهای بین المللی " خواسته ها و پیشنهادات سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به شرح ذیل اعلام می گردد :

1- اصلاح برخی از قوانین متضاد با قوانین استاندارد

2- جمع امور استانداردسازی در سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

3- تقویت پژوهشگاه و پژوهشکده های سازمان استاندارد به عنوان تنها مرکز تحقیقاتی صنعتی در کشور

4- توسعه و ترویج استاندارد به عنوان یک باور ملی به کیفیت از طریق رسانه ملی

5- بستر سازی مناسب جهت اجرای سیاستهای کلی استانداردسازی در کشور
